ହ ଯ ବ ର ଲ

ସୁକୁମାର ରାୟ

http://www.iopb.res.in/˜somen

ବେଜାୟ୍ ଗରମ । ଗାଛତଳାୟ୍ ଦିବ୍ୟି ଛାୟାର ମଧ୍ୟେ ଚୁପଚାପ ଶୁୟେ ଆଛି, ତବୁ ଘେମେ ଅସ୍ଥିର ।

ଘାସେର ଉପର ରୁମାଲଟା ଛିଲ, ଘାମ ମୁଛବାର ଜନ୍ୟ ଯେଇ ସେଟା ତୁଲତେ ଗିୟେଛି ଅମନି ରୁମାଲଟା ବଲଲ, "ମ୍ୟାଓ !" କି ଆପଦ ! ରୁମାଲଟା ମ୍ୟାଓ କରେ କେନ ?

ଚେୟେ ଦେଖି ରୁମାଲଟା ତୋ ଆର ରୁମାଲ ନେଇ, ଦିବ୍ୟି ମୋଟା-ସୋଟା ଲାଲ ଟକ୍‌ଟକେ ଏକଟା ବେଡ଼ାଲ ଗୋଁଫ ଫୁଲିୟେ ପ୍ୟାଟପ୍ୟାଟ କରେ ଆମାର ଦିକେ ତାକିୟେ ଆଛେ !

ଆମି ବଲଲାମ, "କି ମୁଶକିଲ ! ଛିଲ ରୁମାଲ, ହୟେ ଗେଲ ଏକଟା ବେଡ଼ାଲ ।"

ଅମନି ବେଡ଼ାଲଟା ବଲେ ଉଠଲ, "ମୁଶକିଲ ଆବାର କି ? ଛିଲ ଏକଟା ଡିମ, ହୟେ ଗେଲ ଦିବ୍ୟି ଏକଟା ପ୍ୟାଁକପେଁକେ ହାଁସ । ଏ ତୋ ହାମେଶାଇ ହଚ୍ଛେ ।"

ଆମି ଖାନିକ ଭେବେ ବଲଲାମ, "ତା ହଲେ ତୋମାୟ୍ ଏଖନ କି ବଲେ ଡାକବ ? ତୁମି ତୋ ସତ୍ୟିକାରେର ବେଡ଼ାଲ ନଓ, ଆସଲେ ତୁମି ହଚ୍ଛ ରୁମାଲ ।"

ବେଡ଼ାଲ ବଲଲ, "ବେଡ଼ାଲଓ ବଲତେ ପାର, ରୁମାଲଓ ବଲତେ ପାର, ଚନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁଓ ବଲତେ ପାର ।" ଆମି ବଲଲାମ, "ଚନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ କେନ ?"

ଶୁନେ ବେଡ଼ାଲଟା "ତାଓ ଜାନୋ ନା ?" ବଲେ ଏକ ଚୋଖ ବୁଜେ ଫ୍ୟାଚ୍‌ଫ୍ୟାଚ୍ କରେ ବିଶ୍ରୀରକମ ହାସତେ ଲାଗଲ । ଆମି ଭାରି ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ହୟେ ଗେଲାମ । ମନେ ହଲ, ଐ ଚନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁର କଥାଟା ନିଶ୍ଚୟ୍ ଆମାର ବୋଝା ଉଚିତ ଛିଲ । ତାଇ ଥତମତ ଖେୟେ ତାଡ଼ାତାଡ଼ି ବଲେ ଫେଲଲାମ, "ଓ ହ୍ୟାଁ-ହ୍ୟାଁ, ବୁଝତେ ପେରେଛି ।"

ବେଡ଼ାଲଟା ଖୁଶି ହୟେ ବଲଲ, "ହ୍ୟାଁ, ଏ ତୋ ବୋଝାଇ ଯାଚ୍ଛେ - ଚନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁର ଚ, ବେଡ଼ାଲେର ତାଲବ୍ୟ ଶ, ରୁମାଲେର ମା - ହଲ ଚଶମା । କେମନ, ହଲ ତୋ ?"

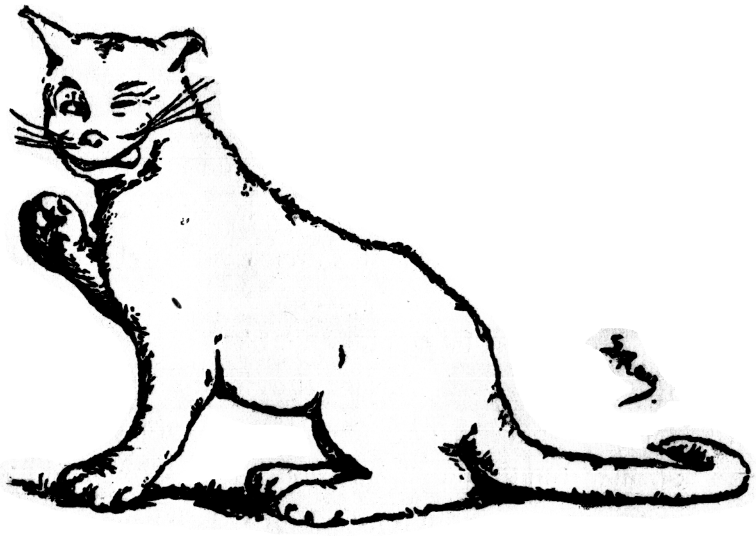

ଆମି କିଛୁଇ ବୁଝ୍‌ତେ ପାରଲାମ ନା, କିନ୍ତୁ ପାଛେ ବେଡ଼ାଲଟା ଆବାର ସେଇରକମ ବିଶ୍ରୀ କରେ ହେସେ ଓଠେ, ତାଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ହୁଁ-ହୁଁ କରେ ଗେଲାମ । ତାର ପର ବେଡ଼ାଲଟା ଖାନିକକ୍ଷଣ ଆକାଶେର ଦିକେ ତାକିୟେ ହଠାତ୍ ବଲେ ଉଠଲ, "ଗରମ ଲାଗେ ତୋ ତିବ୍ବତ ଗେଲେଇ ପାର ।"

ଆମି ବଲଲାମ, "ବଲା ଭାରି ସହଜ, କିନ୍ତୁ ବଲଲେଇ ତୋ ଆର ଯାଓୟା ଯାୟ୍ ନା ?"

ବେଡ଼ାଲ ବଲଲ, "କେନ ? ସେ ଆର ମୁଶକିଲ କି ?"

ଆମି ବଲଲାମ, "କି କରେ ଯେତେ ହୟ୍ ତୁମି ଜାନୋ ?"

ବେଡ଼ାଲ ଏକ ଗାଲ ହେସେ ବଲଲ, "ତା ଆର ଜାନି ନେ ? କଲକେତା, ଡାୟ୍‌ମଣ୍ଡହାରବାର, ରାନାଘାଟ, ତିବ୍ବତ, ବ୍ୟାସ୍ । ସିଧେ ରାସ୍ତା, ସଓୟା ଘଣ୍ଟାର ପଥ, ଗେଲେଇ ହଲ ।"

ଆମି ବଲଲାମ, "ତା ହଲେ ରାସ୍ତାଟା ଆମାୟ୍ ବାତଲେ ଦିତେ ପାର ?"

ଶୁନେ ବେଡ଼ାଲଟା ହଠାତ୍ କେମନ ଗମ୍ଭୀର ହୟେ ଗେଲ । ତାରପର ମାଥା ନେଡ଼େ ବଲଲ, "ଉଁହୁ, ସେ ଆମାର କର୍ମ ନୟ୍ । ଆମାର ଗେଛୋଦାଦା ଯଦି ଥାକତ, ତା ହଲେ ସେ ଠିକ-ଠିକ ବଲତେ ପାରତ ।"

ଆମି ବଲଲାମ, "ଗେଛୋଦାଦା କେ ? ତିନି ଥାକେନ କୋଥାୟ୍ ?"

ବେଡ଼ାଲ ବଲଲ, "ଗେଛୋଦାଦା ଆବାର କୋଥାୟ୍ ଥାକବେ ? ଗାଛେ ଥାକେ ।"

ଆମି ବଲଲାମ, "କୋଥାୟ୍ ଗେଲେ ତାଁର ସଙ୍ଗେ ଦେଖା ହୟ୍ ?"

ବେଡ଼ାଲ ଖୁବ ଜୋରେ ମାଥା ନେଡ଼େ ବଲଲ, "ସେଟି ହଚ୍ଛେ ନା, ସେ ହବାର ଜୋ ନେଇ ।"

ଆମି ବଲଲାମ, "କିରକମ ?"

ବେଡ଼ାଲ ବଲଲ, "ସେ କିରକମ ଜାନୋ ? ମନେ କର, ତୁମି ଯଖନ ଯାବେ ଉଲୁବେଡ଼େ ତାଁର ସଙ୍ଗେ ଦେଖା କରତେ, ତଖନ ତିନି ଥାକବେନ ମତିହାରି । ଯଦି ମତିହାରି ଯାଓ, ତା ହଲେ ଶୁନବେ ତିନି ଆଛେନ ରାମକିଷ୍ଟପୁର । ଆବାର ସେଖାନେ ଗେଲେ ଦେଖବେ ତିନି ଗେଛେନ କାଶିମବାଜାର । କିଛୁତେଇ ଦେଖା ହବାର ଜୋ ନେଇ ।"

ଆମି ବଲଲାମ, "ତା ହଲେ ତୋମରା କି କରେ ଦେଖା କର ?"

ବେଡ଼ାଲ ବଲଲ, "ସେ ଅନେକ ହାଙ୍ଗାମା । ଆଗେ ହିସେବ କରେ ଦେଖତେ ହବେ, ଦାଦା କୋଥାୟ୍ କୋଥାୟ୍ ନେଇ; ତାର ପର ହିସେବ କରେ ଦେଖତେ ହବେ, ଦାଦା କୋଥାୟ୍ କୋଥାୟ୍ ଥାକତେ ପାରେ; ତାର ପର ଦେଖତେ ହବେ ଦାଦା ଏଖନ କୋଥାୟ୍ ଆଛେ । ତାର ପର ଦେଖତେ ହବେ, ସେଇ ହିସେବ ମତୋ ଯଖନ ସେଖାନେ ଗିୟେ ପୌଁଛାବେ, ତଖନ ଦାଦା କୋଥାୟ୍ ଥାକବେ । ତାର ପର ଦେଖତେ ହବେ -"

ଆମି ତାଡ଼ାତାଡ଼ି ବାଧା ଦିୟେ ବଲଲାମ, "ସେ କିରକମ ହିସେବ ?"

ବେଡ଼ାଲ ବଲଲ, "ସେ ଭାରି ଶକ୍ତ । ଦେଖବେ କିରକମ ?" ଏଇ ବଲେ ସେ ଏକଟା କାଠି ଦିୟେ ଘାସେର ଉପର ଲମ୍ବା ଆଁଚଡ଼ କେଟେ ବଲଲ, "ଏଇ ମନେ କର ଗେଛୋଦାଦା ।" ବଲେଇ ଖାନିକକ୍ଷଣ ଗମ୍ଭୀର ହୟେ ଚୁପ କରେ ବସେ

ରଇଲ ।

ତାରପର ଆବାର ଠିକ ତେମନି ଏକଟା ଆଁଚଡ଼ କେଟେ ବଲଲ, “ଏଇ ମନେ କର ତୁମି,” ବଲେ ଆବାର ଘାଡ଼ ବାଁକିୟେ ଚୁପ କରେ ରଇଲ ।

ତାରପର ହଠାତ୍ ଆବାର ଏକଟା ଆଁଚଡ଼ କେଟେ ବଲଲ, “ଏଇ ମନେ କର ଚନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ।” ଏମ୍ନି କରେ ଖାନିକକ୍ଷଣ କି ଭାବେ ଆର ଏକଟା କରେ ଲମ୍ବା ଆଁଚର କାଟେ, ଆର ବଲେ, “ଏଇ ମନେ କର ତିବ୍ବତ-”, “ଏଇ ମନେ କର ଗେଛୋବୌଦି ରାନ୍ନା କରଛେ-” “ଏଇ ମନେ କର ଗାଛେର ଗାୟେ ଏକଟା ଫୁଟୋ-”

ଏଇରକମ ଶୁନତେ ଶୁନତେ ଶେଷଟାୟ୍ ଆମାର କେମନ ରାଗ ଧରେ ଗେଲ । ଆମି ବଲଲାମ୍, “ଦୂର୍ ଛାଇ । କି ସବ ଆବୋଲ ତାବୋଲ ବକଛେ, ଏକଟୁଓ ଭାଲୋ ଲାଗେ ନା ।”

ବେଡ଼ାଲ ବଲଲ, “ଆଚ୍ଛା ତାହଲେ ଆର ଏକଟୁ ସହଜ କରେ ବଲଛି । ଚୋଖ ବୋଜ, ଆମି ଯା ବଲବ, ମନେ ମନେ ତାର ହିସେବ କର ।” ଆମି ଚୋଖ ବୁଜଲାମ ।

ଚୋଖ ବୁଜେଇ ଆଛି, ବୁଜେଇ ଆଛି, ବେଡ଼ାଲେର ଆର କୋନୋ ସାଡ଼ା-ଶବ୍ଦ ନେଇ । ହଠାତ୍ କେମନ ସନ୍ଦେହ ହଲ, ଚୋଖ ଚେୟେ ଦେଖି ବେଡ଼ାଲଟା ଲ୍ୟାଜ ଖାଡ଼ା କରେ ବାଗାନେର ବେଡ଼ା ଟପକିୟେ ପାଲାଚ୍ଛେ ଆର କ୍ରମାଗତ ଫ୍ୟାଚ୍ଫ୍ୟାଚ୍ କରେ ହାସଛେ ।

କି ଆର କରି, ଗାଛତଲାୟ୍ ଏକଟା ପାଥରେର ଉପର ବସେ ପଡ଼ଲାମ । ବସତେଇ କେ ଯେନ ଭାଙା-ଭାଙା ମୋଟା ଗଲାୟ୍ ବଲେ ଉଠଲ, “ସାତ ଦୁଗୁଣେ କତ ହୟ୍ ?”

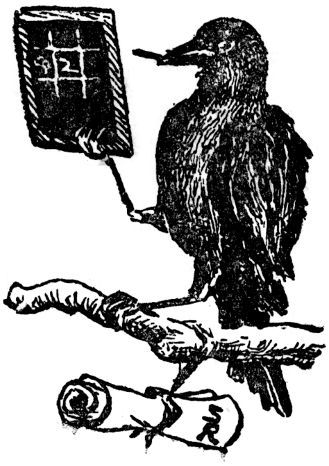

ଆମି ଭାବଲାମ, ଏ ଆବାର କେ ରେ ? ଏଦିକ-ଓଦିକ ତାକାଚ୍ଛି, ଏମନ ସମୟ୍ ଆବାର ସେଇ ଆଓୟ୍ାଜ ହଲ, “କଇ ଜବାବ ଦିଚ୍ଛ ନା ଯେ ? ସାତ ଦୁଗୁଣେ କତ ହୟ୍ ?” ତଖନ ଉପର ଦିକେ ତାକିୟେ ଦେଖି, ଏକଟା ଦାଁଡ଼କାକ ସ୍ଲେଟ ପେନସିଲ ଦିୟେ କି ଯେନ ଲିଖଛେ, ଆର ଏକ-ଏକବାର ଘାଡ଼ ବାଁକିୟେ ଆମାର ଦିକେ ତାକାଚ୍ଛେ ।

ଆମି ବଲଲାମ୍, “ସାତ ଦୁଗୁଣେ ଚୋଦ୍ଦୋ ।”

କାକଟା ଅମନି ଦୁଲେ-ଦୁଲେ ମାଥା ନେଡ଼େ ବଲଲ, “ହୟ୍ ନି, ହୟ୍ ନି, ଫେଲ୍ ।”

ଆମାର ଭୟ୍ାନକ ରାଗ ହଲ । ବଲଲାମ୍, “ନିଶ୍ଚୟ୍ ହୟେ୍ଛେ । ସାତ ଏକ୍କେ ସାତ, ସାତ ଦୁଗୁଣେ ଚୋଦ୍ଦ, ତିନ ସାତେ ଏକୁଶ ।”

କାକଟା କିଛୁ ଜବାବ ଦିଲ ନା, ଖାଲି ପେନସିଲ ମୁଖେ ଦିୟେ ଖାନିକକ୍ଷଣ କି ଯେନ ଭାବଲ । ତାର ପର ବଲଲ, “ସାତ ଦୁଗୁଣେ ଚୋଦ୍ଦୋର ନାମେ ଚାର, ହାତେ ରଇଲ ପେନସିଲ ।”

ଆମି ବଲଲାମ୍, “ତବେ ଯେ ବଲଛିଲେ ସାତ ଦୁଗୁଣେ ଚୋଦ୍ଦୋ ହୟ୍ ନା ? ଏଖନ କେନ ?”

କାକ ବଲଲ, “ତୁମି ଯଖନ ବଲେଛିଲେ, ତଖନୋ ପୁରୋ ଚୋଦ୍ଦୋ ହୟ୍ ନି । ତଖନ ଛିଲ ତେରୋ ଟାକା ଚୋଦ୍ଦୋ ଆନା ତିନ ପାଇ । ଆମି ଯଦି ଠିକ ସମୟ୍ ବୁଝେ ଧାଁ କରେ ୧୪ ଲିଖେ ନା ଫେଲତାମ, ତା ହଲେ ଏତକ୍ଷଣେ ହୟେ୍ ଯେତ ଚୋଦ୍ଦୋ ଟାକା ଏକ ଆନା ନୟ୍ ପାଇ ।”

ଆମି ବଲଲାମ, “ଏମନ ଆନାଡ଼ି କଥା ତୋ କଖନୋ ଶୁନି ନି । ସାତ ଦୁଗୁଣେ ଯଦି ଚୋଦ୍ଦୋ ହୟ୍, ତା ସେ ସବ ସମୟେ୍ଇ ଚୋଦ୍ଦୋ । ଏକଘଣ୍ଟା ଆଗେ ହଲେଓ ଯା, ଦଶଦିନ ପରେ ହଲେଓ ତାଇ ।”

କାକଟା ଭାରି ଅବାକ ହୟେ୍ ବଲଲ, “ତୋମାଦେର ଦେଶେ ସମୟେ୍ର ଦାମ ନେଇ ବୁଝି ?”

ଆମି ବଲଲାମ, “ସମୟେ୍ର ଦାମ କିରକମ ?”

କାକ ବଲଲ, “ଏଖାନେ କଦିନ ଥାକତେ, ତା ହଲେ ବୁଝତେ । ଆମାଦେର ବାଜାରେ ସମୟ୍ ଏଖନ ଭୟାନକ ମାଗ୍ଗି, ଏତଟୁକୁ ବାଜେ ଖରଚ କରବାର ଜୋ ନେଇ । ଏଇ ତୋ କଦିନ ଖେଟେଖୁଟେ ଚୁରିଚାମାରି କରେ ଖାନିକଟେ ସମୟ୍ ଜମିୟେ୍ଛିଲାମ, ତାଓ ତୋମାର ସଙ୍ଗେ ତର୍କ କରତେ ଅର୍ଧେକ ଖରଚ ହୟେ୍ ଗେଲ ।” ବଲେ ସେ ଆବାର ହିସେବ କରତେ ଲାଗଲ । ଆମି ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ହୟେ୍ ବସେ ରଇଲାମ ।

ଏମନ ସମୟ୍ ହଠାତ୍ ଗାଛେର ଏକଟା ଫୋକର ଥେକେ କି ଯେନ ଏକଟା ସୁଡ୍ସୁତ୍ କରେ ପିଛଲିୟେ୍ ମାଟିତେ ନାମଲ । ଚେୟେ୍ ଦେଖି, ଦେଡ଼ ହାତ ଲମ୍ବା ଏକ ବୁଡ଼ୋ, ତାର ପା ପର୍ଯନ୍ତ ସବୁଜ ରଙେର ଦାଡ଼ି, ହାତେ ଏକଟା ହୁଁକୋ ତାତେ କଲକେ ଟଲକେ କିଛୁ ନେଇ, ଆର ମାଥା ଭରା ଟାକ । ଟାକେର ଉପର ଖଡ଼ି ଦିୟେ୍ କେ ଯେନ କି-ସବ ଲିଖେଛେ ।

ବୁଡ଼ୋ ଏସେଇ ଖୁବ ବ୍ୟସ୍ତ ହୟେ୍ ହୁଁକୋତେ ଦୁ-ଏକ ଟାନ ଦିୟେ୍ଇ ଜିଜ୍ଞାସା କରଲ, “କଇ ହିସେବଟା ହଲ ?”

କାକ ଖାନିକ ଏଦିକ ଓଦିକ ତାକିୟେ୍ ବଲଲ, “ଏଇ ହଲ ବଲେ ।”

ବୁଡ଼ୋ ବଲଲ, “କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ ! ଉନିଶ ଦିନ ପାର ହୟେ୍ ଗେଲ, ଏଖନୋ ହିସେବଟା ହୟେ୍ ଉଠଲୋ ନା ?”

କାକ ଦୁ-ଚାର ମିନିଟ ଖୁବ ଗମ୍ଭୀର ହୟେ୍ ପେନସିଲ ଚୁଷଲ ତାରପର ଜିଜ୍ଞାସା କରଲ, “କତଦିନ ବଲଲେ ?”

ବୁଡ଼ୋ ବଲଲ, “ଉନିଶ ।”

କାକ ଅମନି ଗଲା ଉଁଚିୟେ୍ ହେଁକେ ବଲଲ, “ଲାଗ୍ ଲାଗ୍ ଲାଗ୍ କୁଡ଼ି ।”

ବୁଡ଼ୋ ବଲଲ, “ଏକୁଶ ।” କାକ ବଲଲ, “ବାଇଶ ।” ବୁଡ଼ୋ ବଲଲ, “ତେଇଶ ।” ଠିକ ଯେନ ନିଲେମ ଡାକଛେ ।

ଡାକତେ ଡାକତେ କାକଟା ହଠାତ୍ ଆମାର ଦିକେ ତାକିୟେ୍ ବଲଲ, “ତୁମି ଡାକଛ ନା ଯେ ?”

ଆମି ବଲଲାମ୍, "ଖାମକା ଡାକତେ ଯାବ କେନ ?"

ବୁଡ଼ୋ ଏତକ୍ଷଣ ଆମାୟ୍ ଦେଖେ ନି, ହଠାତ୍ ଆମାର ଆଓୟାଜ ଶୁନେଇ ସେ ବନ୍‌ବନ୍ କରେ ଆଟଦଶ ପାକ ଘୁରେ ଆମାର ଦିକେ ଫିରେ ଦାଁଡ଼ାଲ ।

ତାର ପର ହୁଁକୋଟାକେ ଦୂରବୀନେର ମତୋ କରେ ଚୋଖେର ସାମନେ ଧରେ ଅନେକକ୍ଷଣ ଆମାର ଦିକେ ତାକିୟେ ରଇଲ । ତାର ପର ପକେଟ ଥେକେ କୟେକଖାନା ରଙିନ କାଁଚ ବେର କରେ ତାଇ ଦିୟେ ଆମାୟ୍ ବାର ବାର ଦେଖତେ ଲାଗଲ । ତାର ପର କୋଥେକେ ଏକଟା ପୁରାନୋ ଦରଜିର ଫିତେ ଏନେ ସେ ଆମାର ମାପ ନିତେ ଶୁରୁ କରଲ, ଆର ହାଁକତେ ଲାଗଲ, "ଖାଡ଼ାଇ ଛାବ୍ବିଶ ଇଞ୍ଚି, ହାତା ଛାବ୍ବିଶ ଇଞ୍ଚି, ଆସ୍ତିନ ଛାବ୍ବିଶ ଇଞ୍ଚି, ଛାତି ଛାବ୍ବିଶ ଇଞ୍ଚି, ଗଲା ଛାବ୍ବିଶ ଇଞ୍ଚି ।"

ଆମି ଭୟାନକ ଆପତ୍ତି କରେ ବଲଲାମ୍, "ଏ ହତେଇ ପାରେ ନା । ବୁକେର ମାପଓ ଛାବ୍ବିଶ ଇଞ୍ଚି, ଗଲାଓ ଛାବ୍ବିଶ ଇଞ୍ଚି ? ଆମି କି ଶୁଓର ?"

ବୁଡ଼ୋ ବଲଲ, "ବିଶ୍ୱାସ ନା ହୟ୍, ଦେଖ ।"

ଦେଖଲାମ ଫିତେର ଲେଖା-ଟେଖା ସବ ଉଠେ ଗିୟେଛେ, ଖାଲି ୨୬ ଲେଖାଟା ଏକଟୁ ପଡ଼ା ଯାଚ୍ଛେ, ତାଇ ବୁଡ଼ୋ ଯା କିଛୁ ମାପେ ସବଇ ଛାବ୍ବିଶ ଇଞ୍ଚି ହୟେ ଯାୟ୍ ।

ତାର ପର ବୁଡ଼ୋ ଜିଜ୍ଞାସା କରଲ, "ଓଜନ କତ ?"

ଆମି ବଲଲାମ୍, "ଜାନି ନା ।"

ବୁଡ଼ୋ ତାର ଦୁଟୋ ଆଙ୍ଗୁଲ ଦିୟେ ଆମାୟ୍ ଏକଟୁଖାନି ଟିପେ-ଟିପେ ବଲଲ, "ଆଡ଼ାଇ ସେର ।"

ଆମି ବଲଲାମ୍, "ସେକି, ପଟ୍‌ଲାର ଓଜନଇ ତୋ ଏକୁଶ ସେର, ସେ ଆମାର ଚାଇତେ ଦେଡ଼ ବଛରେର ଛୋଟୋ ।"

କାକଟା ଅମନି ତାଡ଼ାତାଡ଼ି ବଲେ ଉଠଲ, "ସେ ତୋମାଦେର ହିସେବ ଅନ୍ୟରକମ ।"

ବୁଡ଼ୋ ବଲଲୋ, "ତାହଲେ ଲିଖେ ନାଓ- ଓଜନ ଆଡ଼ାଇ ସେର, ବୟେସ ସାଁଇତ୍ରିଶ ।"

ଆମି ବଲଲାମ୍, "ଧୁତ୍ ! ଆମାର ବୟସ ହଲ ଆଟ ବଛର ତିନ ମାସ, ବଲେ କିନା ସାଁଇତ୍ରିଶ ।"

ବୁଡ଼ୋ ଖାନିକ୍ଷଣ କି ଯେନ ଭେବେ ଜିଜ୍ଞାସା କରଲ, "ବାଡ଼ତି ନା କମତି ?"

ଆମି ବଲଲାମ୍, "ସେ ଆବାର କି ?"

ବୁଡ଼ୋ ବଲଲ, "ବଲି ବୟେସଟା ଏଖନ ବାଡ଼ଛେ ନା କମଛେ ?"

ଆମି ବଲଲାମ୍, "ବୟେସ ଆବାର କମବେ କି ?"

ବୁଡ଼ୋ ବଲଲ, "ତା ନୟ୍ ତୋ କେବଲଇ ବେଡ଼େ ଚଲବେ ନାକି ? ତା ହଲେଇ ତୋ ଗେଛି । କୋନଦିନ ଦେଖବ ବୟେସ ବାଡ଼ତେ ବାଡ଼ତେ ଏକେବାରେ ଷାଟ ସତ୍ତର ଆଶି ବଛର ପାର ହୟେ ଗେଛେ । ଶେଷଟାୟ୍ ବୁଡ଼ୋ ହୟେ ମରି ଆର

କି !”

ଆମି ବଲଲାମ୍, “ତା ତୋ ହବେଇ । ଆଶି ବଛର ବୟସ ହଲେ ମାନୁଷ ବୁଡ଼ୋ ହବେ ନା ?”

ବୁଡ଼ୋ ବଲଲ, “ତୋମାର ଯେମନ ବୁଦ୍ଧି ! ଆଶି ବଛର ବୟେସ ହବେ କେନ ? ଚଲ୍ଲିଶ ବଛର ହଲେଇ ଆମରା ବୟେସ ଘୁରିୟେ ଦିଇ । ତଖନ ଆର ଏକଚଲ୍ଲିଶ ବେୟାଲ୍ଲିଶ ହୟ୍ ନା- ଊନଚଲ୍ଲିଶ, ଆଟତ୍ରିଶ, ସାଁଇତ୍ରିଶ କରେ ବୟେସ ନାମତେ ଥାକେ । ଏମନି କରେ ଯଖନ ଦଶ ପର୍ଯନ୍ତ ନାମେ ତଖନ ଆବାର ବୟେସ ବାଡ଼ତେ ଦେଓୟା ହୟ୍ । ଆମାର ବୟେସ ତୋ କତୋ ଉଠଲ ନାମଲ ଆବାର ଉଠଲ, ଏଖନ ଆମାର ବୟେସ ହୟେଛେ ତେରୋ ।” ଶୁନେ ଆମାର ଭୟାନକ ହାସି ପେୟେ ଗେଲ ।

କାକ ବଲଲ, “ତୋମରା ଏକଟୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କଥା କଓ, ଆମାର ହିସେବଟା ଚଟ୍ପଟ୍ ସେରେ ନି ।”

ବୁଡ଼ୋ ଅମନି ଚଟ୍ କରେ ଆମାର ପାଶେ ଏସେ ଠ୍ୟାଂ ଝୁଲିୟେ ବସେ ଫିସ୍ଫିସ୍ କରେ ବଲତେ ଲାଗଲ, “ଏକଟି ଚମତ୍କାର ଗଲ୍ପ ବଲବ । ଦାଁଡ଼ାଓ ଏକଟୁ ଭେବେ ନି ।” ଏଇ ବଲେ ତାର ଧୁଁକୋ ଦିୟେ ଟେକୋ ମାଥା ଚୁଲକାତେ ଚୁଲକାତେ ଚୋଖ ବୁଜେ ଭାବତେ ଲାଗଲ । ତାରପର ହଠାତ୍ ବଲେ ଉଠଲ, “ହ୍ୟାଁ, ମନେ ହୟେଛେ, ଶୋନୋ–

“ତାର ପର ଏଦିକେ ବଡ଼ୋମନ୍ତ୍ରୀ ତୋ ରାଜକନ୍ୟାର ଗୁଲିସୁତୋ ଖେୟେ ଫେଲେଛେ । କେଉ କିଚ୍ଛୁ ଜାନେ ନା । ଓଦିକେ ରାକ୍ଷସଟା କରେଛେ କି, ଘୁମୁତେ-ଘୁମୁତେ ହାଁଉ-ମାଁଉ-କାଁଉ, ମାନୁଷେର ଗନ୍ଧ ପାଁଉ ବଲେ ହୁଡ଼୍ମୁଡ଼୍ କରେ ଖାଟ ଥେକେ ପଡ଼େ ଗିୟେଛେ । ଅମନି ଢାକ ଢୋଲ ସାନାଇ କାଁଶି ଲୋକ ଲସ୍କର ସେପାଇ ପଲ୍ଟନ ହୈ-ହୈ ରୈ-ରୈ ମାର୍-ମାର୍ କାଟ୍-କାଟ୍ - ଏର ମଧ୍ୟେ ହଠାତ୍ ରାଜା ବଲେ ଉଠଲେନ, ‘ପକ୍ଷୀରାଜ ଯଦି ହବେ, ତା ହଲେ ନ୍ୟାଜ ନେଇ କେନ ?’ ଶୁନେ ପାତ୍ର ମିତ୍ର ଡାକ୍ତାର ମୋକ୍ତାର ଆକ୍କେଲ ମକ୍କେଲ ସବାଇ ବଲଲେ, ‘ଭାଲୋ କଥା । ନ୍ୟାଜ କି ହଲ ?’ କେଉ ତାର ଜବାବ ଦିତେ ପାରେ ନା, ସୁଡ଼୍ସୁଡ଼୍ କରେ ପାଲାତେ ଲାଗଲ ।”

ଏମନ ସମୟ୍ କାକଟା ଆମାର ଦିକେ ତାକିୟେ ଜିଜ୍ଞାସା କରଲ, “ବିଜ୍ଞାପନ ପେୟେଛ ? ହ୍ୟାଣ୍ଡବିଲ ?”

ଆମି ବଲଲାମ୍, “କଇ ନା, କିସେର ବିଜ୍ଞାପନ ?” ବଲତେଇ କାକଟା ଏକଟା କାଗଜେର ବାଣ୍ଡିଲ ଥେକେ ଏକଖାନା ଛାପାନୋ କାଗଜ ବେର କରେ ଆମାର ହାତେ ଦିଲ, ଆମି ପଡ଼େ ଦେଖଲାମ ତାତେ ଲେଖା ରୟେଛେ-

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଭୁଶଣ୍ଡିକାଗାୟ୍ ନମଃ

ଶ୍ରୀକାକ୍କେଶ୍ୱର କୁଚ୍‌କୁଚେ

୪୧ନଂ ଗେଚ୍ଛୋବାଜାର, କାଗେୟାପଟି

ଆମରା ହିସାବୀ ଓ ବେହିସାବୀ ଖୁଚରା ଓ ପାଇକାରୀ ସକଲପ୍ରକାର ଗଣନାର କାର୍ଯ ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାୟ୍ ସମ୍ପନ୍ନ କରିୟା ଥାକି । ମୂଲ୍ୟ ଏକ ଇଞ୍ଚି ଏକ ଟାକା ଏକ ଆନା । CHILDREN HALF PRICE ଅର୍ଥାତ୍ ଶିଶୁଦେର ଅର୍ଧମୂଲ୍ୟ । ଆପନାର ଜୁତାର ମାପ, ଗାୟେର ରଙ୍ଗ, କାନ କଟ୍‌କଟ୍ କରେ କି ନା, ଜୀବିତ କି ମୃତ, ଇତ୍ୟାଦି ଆବଶ୍ୟକୀୟ୍ ବିବରଣ ପାଠାଇଲେଇ ଫେରତ ଡାକେ କ୍ୟାଟାଲଗ ପାଠାଇୟା ଥାକି ।

ସାବଧାନ!   ସାବଧାନ!!   ସାବଧାନ!!!

ଆମରା ସନାତନ ବାୟ୍‌ସବଂଶୀୟ୍ ଦାଁଡ଼ିକୁଲୀନ, ଅର୍ଥାତ୍ ଦାଁଡ଼କାକ । ଆଜକାଲ ନାନାଶ୍ରେଣୀର ପାତିକାକ, ହେଁଡ଼େକାକ, ରାମକାକ ପ୍ରଭୃତି ନୀଚଶ୍ରେଣୀର କାକେରାଓ ଅର୍ଥଲୋଭେ ନାନାରୂପ ବ୍ୟାବସା ଚାଲାଇତେଛେ । ସାବଧାନ! ତାହାଦେର ବିଜ୍ଞାପନେର ଚଟକ ଦେଖିୟା ପ୍ରତାରିତ ହଇବେନ ନା ।

କାକ ବଲଲ, "କେମନ ହୟେଛେ ?"

ଆମି ବଲଲାମ, "ସବଟା ତୋ ଭାଲୋ କରେ ବୋଝା ଗେଲ ନା ।"

କାକ ଗମ୍ଭୀର ହୟେ ବଲଲ, "ହ୍ୟାଁ, ଭାରି ଶକ୍ତ, ସକଲେ ବୁଝତେ ପାରେ ନା । ଏକବାର ଏକ ଖଦ୍ଦେର ଏୟେଛିଲ ତାର ଛିଲ ଟେକୋ ମାଥା-"

ଏଇ କଥା ବଲାତେଇ ବୁଡ଼ୋ ମାଡ୍-ମାଡ୍ କରେ ତେଡ଼େ ଉଠେ ବଲଲ, "ଦେଖ୍ ଫେର ଯଦି ଟେକୋ ମାଥା ବଲବି ତୋ ଓଁକୋ ଦିୟେ ଏକ ବାଡ଼ି ମେରେ ତୋର ଶ୍ଳେଟ ଫାଟିୟେ ଦେବ ।"

କାକ ଏକଟୁ ଥତମତ ଖେୟେ କି ଯେନ ଭାବଲ, ତାର ପର ବଲଲ, "ଟେକୋ ନୟ୍, ଟେପୋ ମାଥା, ଯେ ମାଥା ଟିପେ ଟିପେ ଟୋଲ ଖେୟେ ଗିୟେଛେ ।"

ବୁଡ଼ୋ ତାତେଓ ଠାଣ୍ଡା ହଲ ନା, ବସେ-ବସେ ଗଜ୍-ଗଜ୍ କରତେ ଲାଗଲ । ତାଇ ଦେଖେ କାକ ବଲଲ, "ହିସେବଟା ଦେଖବେ ନାକି ?"

ବୁଡ଼ୋ ଏକଟୁ ନରମ ହୟେ ବଲଲ, "ହୟେ ଗେଛେ ? କଇ ଦେଖି ?"

କାକ ଅମନି "ଏଇ ଦେଖ" ବଲେ ତାର ଶ୍ଳେଟଖାନା ଠକାସ୍ କରେ ବୁଡ଼ୋର ଟାକେର ଉପର ଫେଲେ ଦିଲ । ବୁଡ଼ୋ

ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ମାଥାୟ୍ ହାତ ଦିୟେ୍ ବସେ ପଡ଼ଲ ଆର ଛୋଟୋ ଛେଲେଦେର ମତୋ ଠୋଁଟ ଫୁଲିୟେ୍ "ଓ ମା, ଓ ପିସି, ଓ ଶିବୁଦା" ବଲେ ହାତ ପା ଛୁଁଡ଼େ କାଁଦତେ ଲାଗଲୋ ।

କାକଟା ଖାନିକକ୍ଷଣ ଅବାକ ହୟେ୍ ତାକିୟେ୍, ବଲଲ, "ଲାଗଲ ନାକି ! ଷାଟ-ଷାଟ ।"

ବୁଡ଼ୋ ଅମନି କାନ୍ନା ଥାମିୟେ୍ ବଲଲ, "ଏକଷଟ୍ଟି, ବାଷଟ୍ଟି, ଚୌଷଟ୍ଟି -"

କାକ ବଲଲ, "ପଁୟ୍ଷଟ୍ଟି ।"

ଆମି ଦେଖଲାମ ଆବାର ବୁଝି ଡାକାଡାକି ଶୁରୁ ହୟ୍, ତାଇ ତାଡ଼ାତାଡ଼ି ବଲେ ଉଠଲାମ, "କଇ ହିସେବଟା ତୋ ଦେଖଲେ ନା ?"

ବୁଡ଼ୋ ବଲଲ, "ହ୍ୟାଁ-ହ୍ୟାଁ ତାଇ ତୋ ! କି ହିସେବ ହଲ ପଡ଼ ଦେଖି ।"

ଆମି ସ୍ଲେଟଖାନା ତୁଲେ ଦେଖଲାମ କ୍ଷୁଦେ-କ୍ଷୁଦେ ଅକ୍ଷରେ ଲେଖା ରୟେ୍ଛେ–

"ଇୟ୍ାଦି କିର୍ଦ ଅଦ୍ୱ କାକାଲତନାମା ଲିଖିତଂ ଶ୍ରୀକାକ୍କେଶ୍ୱର କୁଚକୁଚେ କାର୍ଯାଞ୍ଚାଗେ । ଇମାରତ୍ ଖେସାରତ୍ ଦଲିଲ ଦସ୍ତାବେଜ । ତସ୍ୟ ଓୟ୍ାରିଶାନଗଣ ମାଲିକ ଦଖଲିକାର ସତ୍ତ୍ୱ ଅଦ୍ୱ ନାୟେ୍ବ ସେରେସ୍ତାୟ୍ ଦସ୍ତ ବଦସ୍ତ କାୟେ୍ମ ମୋକରରୀ ପତ୍ତନୀପାଟ୍ଟା ଅଥବା କାଓଲା କବୁଲିୟ୍ତ୍ । ସତ୍ୟତାୟ୍ କି ବିନା ସତ୍ୟତାୟ୍ ମୁନସେଫୀ ଆଦାଲତେ କିମ୍ବା ଦାୟ୍ରାୟ୍ ସୋପର୍ଦ ଆସାମୀ ଫରିୟ୍ାଦୀ ସାକ୍ଷୀ ସାବୁଦ ଗୟ୍ରହ୍ ମୋକର୍ଦମା ଦାୟେ୍ର କିମ୍ବା ଆପୋସ ମକମଲ ଡିକ୍ରୀଜାରୀ ନିଲାମ ଇସ୍ତାହାର ଇତ୍ୟାଦି ସର୍ବପ୍ରକାର କର୍ତବ୍ୟ ବିଧାୟ୍-"

ଆମାର ପଡ଼ା ଶେଷ ନା ହତେଇ ବୁଡ଼ୋ ବଲେ ଉଠଲୋ, "ଏ-ସବ କି ଲିଖେଛ ଆବୋଲ ତାବୋଲ ?"

କାକ ବଲଲ, "ଓ ସବ ଲିଖତେ ହୟ୍ । ତା ନା ହଲେ ଆଦାଲତେ ହିସେବ ଟିକବେ କେନ ? ଠିକ ଚୌକସ-ମତୋ କାଜ କରତେ ହଲେ ଗୋଡ଼ାୟ୍ ଏ-ସବ ବଲେ ନିତେ ହୟ୍ ।"

ବୁଡ଼ୋ ବଲଲ, "ତା ବେଶ କରେଛ, କିନ୍ତୁ ଆସଲ ହିସେବଟା କି ହଲ ତା ତୋ ବଲଲେ ନା ?"

କାକ ବଲଲ, "ହ୍ୟାଁ, ତାଓ ତୋ ବଲା ହୟେ୍ଛେ । ଓହେ, ଶେଷ ଦିକଟା ପଡ଼ ତୋ ?"

ଆମି ଦେଖଲାମ ଶେଷେର ଦିକେ ମୋଟା-ମୋଟା ଅକ୍ଷରେ ଲେଖା ରୟେ୍ଛେ-

ସାତ ଦୁଗୁଣେ ୧୪, ବୟ୍ସ ୨୬ ଇଞ୍ଚି, ଜମା ୨-୧୦ ସେର, ଖରଚ ୩୭ ବତ୍ସର ।

କାକ ବଲଲ, "ଦେଖେଇ ବୋଝା ଯାଚ୍ଛେ ଅଙ୍କଟା ଏଲ-ସି-ଏମ୍ଓ ନୟ୍, ଜି-ସି-ଏମ୍ଓ ନୟ୍ । ସୁତରାଂ ହୟ୍ ଏଟା ତ୍ରୈରାଶିକେର ଅଙ୍କ, ନାହୟ୍ ଭଗ୍ନାଂଶ । ପରୀକ୍ଷା କରେ ଦେଖଲାମ ଆଡ଼ାଇ ସେରଟା ହଚ୍ଛେ ଭଗ୍ନାଂଶ । ତା ହଲେ ବାକି ତିନଟେ ହଲ ତ୍ରୈରାଶିକ । ଏଖନ ଆମାର ଜାନା ଦରକାର, ତୋମରା ତ୍ରୈରାଶିକ ଚାଓ, ନା ଭଗ୍ନାଂଶ ଚାଓ ?"

ବୁଡ଼ୋ ବଲଲ, "ଆଚ୍ଛା ଦାଁଡ଼ାଓ, ତା ହଲେ ଏକବାର ଜିଜ୍ଞାସା କରେ ନି ।" ଏଇ ବଲେ ସେ ନିଚୁ ହୟେ୍ ଗାଛେର ଗୋଡ଼ାୟ୍ ମୁଖ ଠେକିୟେ୍ ଡାକତେ ଲାଗଲ, "ଓରେ ବୁଧୋ ! ବୁଧୋ ରେ !"

ଖାନିକ ପରେ ମନେ ହଲ କେ ଯେନ ଗାଛେର ଭିତର ଥେକେ ରେଗେ ବଲେ ଉଠଲ, "କେନ ଡାକଛିସ ?"

ବୁଡ଼ୋ ବଲଲ, “କାକ୍କେଶ୍ୱର କି ବଲଛେ ଶୋନ୍ ।”

ଆବାର ସେଇରକମ ଆଓୟାଜ ହଲ, “କି ବଲଛେ ?”

ବୁଡ଼ୋ ବଲଲ, “ବଲଛେ, ତ୍ୱୈରାଶିକ ନା ଭଗ୍ନାଂଶ ?”

ତେଡ଼େ ଉତ୍ତର ହଲ, “କାକେ ବଲଛେ ଭଗ୍ନାଂଶ ? ତୋକେ ନା ଆମାକେ ?”

ବୁଡ଼ୋ ବଲଲ, “ତା ନୟ୍ । ବଲଛେ, ହିସେବଟା ଭଗ୍ନାଂଶ ଚାସ, ନା ତ୍ୱୈରାଶିକ ?”

ଏକଟୁକ୍ଷଣ ପରେ ଜବାବ ଶୋନା ଗେଲ, “ଆଚ୍ଛା, ତ୍ୱୈରାଶିକ ଦିତେ ବଲ ।”

ବୁଡ଼ୋ ଗମ୍ଭୀରଭାବେ ଖାନିକକ୍ଷଣ ଦାଡ଼ି ହାତଡ଼ାଲ, ତାରପର ମାଥା ନେଡ଼େ ବଲଲ, “ବୁଧୋଟାର ଯେମନ ବୁଦ୍ଧି ! ତ୍ୱୈରାଶିକ ଦିତେ ବଲବ କେନ ? ଭଗ୍ନାଂଶଟା ଖାରାପ ହଲ କିସେ ? ନା ହେ କାକ୍କେଶ୍ୱର, ତୁମି ଭଗ୍ନାଂଶଇ ଦାଓ ।”

କାକ ବଲଲ, “ତା ହଲେ ଆଡ଼ାଇ ସେରେର ଗୋଟା ସେର ଦୁଟୋ ବାଦ ଗେଲେ ରଇଲ ଭଗ୍ନାଂଶ ଆଧ ସେର, ତୋମାର ହିସେବ ହଲ ଆଧ ସେର । ଆଧ ସେର ହିସେବେର ଦାମ ପଡ଼େ– ଖାଁଟି ହଲେ ଦୁଟାକା ଚୋଦ୍ଦୋଆନା, ଆର ଜଲ ମେଶାନୋ ଥାକଲେ ଛୟ୍ ପୟ୍ସା,”

ବୁଡ଼ୋ ବଲଲ, “ଆମି ଯଖନ କାଁଦଛିଲାମ, ତଖନ ତିନ ଫୋଁଟା ଜଲ ହିସେବେର ମଧ୍ୟେ ପଡ଼େଛିଲ । ଏଇ ନାଓ ତୋମାର ସ୍ଲେଟ, ଆର ଏଇ ନାଓ ପୟ୍ସା ଛଟା ।”

ପୟ୍ସା ପେୟେ୍ କାକେର ମହାଫୂର୍ତି ॥ ! ସେ “ଟାକ୍-ଡୁମାଡୁମ ଟାକ୍-ଡୁମାଡୁମ” ବଲେ ସ୍ଲେଟ ବାଜିୟେ୍ ନାଚତେ ଲାଗଲ ।

ବୁଡ଼ୋ ଅମନି ଆବାର ତେଡ଼େ ଉଠଲ, “ଫେର ଟାକ-ଟାକ ବଲଛିସ ? ଦାଁଡ଼ା । ଓରେ ବୁଧୋ ବୁଧୋ ରେ ! ଶିଗ୍‌ଗିର ଆୟ୍ । ଆବାର ଟାକ ବଲଛେ ।” ବଲତେ-ନା-ବଲତେଇ ଗାଛେର ଫୋକର ଥେକେ ମସ୍ତ ଏକଟା ପୌଁଟଲା ମତନ କି ଯେନ ହୁଡ଼୍‌ମୁଡ଼୍ କରେ ମାଟିତେ ଗଡ଼ିୟେ୍ ପଡ଼ଲ । ଚେୟେ୍ ଦେଖଲାମ, ଏକଟା ବୁଡ଼ୋ ଏକଟା ପ୍ରକାଣ୍ଡ ବୌଁଚକାର ନୀଚେ ଚାପା ପଡ଼େ ବ୍ୟସ୍ତ ହୟେ୍ ହାତ-ପା ଛୁଁଡ଼ଛେ । ବୁଡ଼ୋଟା ଦେଖତେ ଅବିକଲ ଏଇ ହୁଁକୋଓୟାଲା ବୁଡ଼ୋର ମତୋ । ହୁଁକୋଓୟାଲା କୋଥାୟ୍ ତାକେ ଟେନେ ତୁଲବେ ନା ସେ ନିଜେଇ ପୌଁଟଲାର ଉପର ଚଡ଼େ ବସେ, “ଓଠ୍ ବଲଛି, ଶିଗ୍‌ଗିର ଓଠ୍” ବଲେ ଧାଁଇ-ଧାଁଇ କରେ ତାକେ ହୁଁକୋ ଦିୟେ୍ ମାରତେ ଲାଗଲ ।

କାକ ଆମାର ଦିକେ ଚୋଖ ମଟ୍‌କିୟେ୍ ବଲଲ, “ବ୍ୟାପାରଟା ବୁଝ୍‌ତେ ପାରଛ ନା ? ଉଧୋର ବୋଝା ବୁଧୋର ଘାଡ଼େ । ଏର ବୋଝା ଓର ଘାଡ଼େ ଚାପିୟେ୍ ଦିୟେଛେ, ଏଖନ ଓ ଆର ବୋଝା ଛାଡ଼ତେ ଚାଇବେ କେନ ? ଏଇ ନିୟେ୍ ରୋଜ ମାରାମାରି ହୟ୍ ।”

ଏଇ କଥା ବଲତେ-ବଲତେଇ ଚେୟେ୍ ଦେଖି, ବୁଧୋ ତାର ପୌଁଟଲାସୁଦ୍ଧ ଉଠେ ଦାଁଡ଼ିୟେଛେ । ଦାଁଡ଼ିୟେଇ ସେ ପୌଁଟଲା ଉଁଚିୟେ୍ ଦାଁତ କଡ଼୍‌ମଡ଼୍ କରେ ବଲଲ, “ତବେ ରେ ଇସ୍‌ଟୁପିଡ୍ ଉଧୋ !” ଉଧୋଓ ଆସ୍ତିନ ଗୁଟିୟେ୍ ହୁଁକୋ ବାଗିୟେ୍ ହୁଂକାର ଦିୟେ୍ ଉଠଲ, “ତବେ ରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀଛାଡ଼ା ବୁଧୋ !”

କାକ ବଲଲ, “ଲେଗେ ଯା, ଲେଗେ ଯା– ନାରଦ ନାରଦ !”

ଅମନି ଝଟାପଟ୍, ଖଟାଖଟ୍, ଦମାଦମ୍, ଧପାଧପ୍ ! ମୁହୂର୍ତ୍ତେର ମଧ୍ୟେ ଚେୟେ୍ ଦେଖି ଉଧୋ ଚିତ୍‌ପାତ ଶୁୟେ୍ ହାଁପାଚ୍ଛେ, ଆର

ବୁଧୋ ଛଟ୍‌ଫଟ୍ କରେ ଟାକେ ହାତ ବୁଳାଛେ ।

ବୁଧୋ କାନ୍ନା ଶୁରୁ କରଲ, “ଓରେ ଭାଇ ଉଧୋ ରେ, ତୁଇ ଏଖନ କୋଥାୟ୍ ଗେଲି ରେ ?”

ଉଧୋ କାଁଦତେ ଲାଗଲ, “ଓରେ ହାୟ୍ ହାୟ୍ ! ଆମାଦେର ବୁଧୋର କି ହଲ ରେ !”

ତାର ପର ଦୁଜନେ ଉଠେ ଖୁବ ଖାନିକ ଗଲା ଜଡ଼ିୟେ କେଁଦେ, ଆର ଖୁବ ଖାନିକ କୋଲାକୁଲି କରେ ଦିବ୍ୟି ଖୋଶମେଜାଜେ ଗାଛେର ମଧ୍ୟେ ଢୁକେ ପଡ଼ଲ । ତାଇ ଦେଖେ କାକଟାଓ ତାର ଦୋକାନପାଟ ବନ୍ଧ କରେ କୋଥାୟ୍ ଯେନ ଚଲେ ଗେଲ ।

ଆମି ଭାବଛି ଏଇବେଲା ପଥ ଖୁଁଜେ ବାଡ଼ି ଫେରା ଯାକ, ଏମନ ସମୟ୍ ଶୁନି ପାଶେଇ ଏକଟା ଝୋପେର ମଧ୍ୟେ କିରକମ ଶବ୍ଦ ହଚ୍ଛେ, ଯେନ କେଉ ହାସତେ ହାସତେ ଆର କିଛୁତେଇ ହାସି ସାମଲାତେ ପାରଛେ ନା । ଉଁକି ମେରେ ଦେଖି, ଏକଟା ଜନ୍ତୁ- ମାନୁଷ ନା ବାଁଦର, ପ୍ୟାଁଚା ନା ଭୂତ, ଠିକ ବୋଝା ଯାଚ୍ଛେ ନା– ଖାଲି ହାତ-ପା ଛୁଁଡ଼େ ହାସଛେ, ଆର ବଲଛେ, “ଏଇ ଗେଲ ଗେଲ– ନାଡ଼ି-ଭୁଁଡ଼ି ସବ ଫେଟେ ଗେଲ ।”

ହଠାତ୍ ଆମାୟ୍ ଦେଖେ ସେ ଏକଟୁ ଦମ ପେୟେ ଉଠେ ବଲଲ, “ଭାଗ୍ୟିସ ତୁମି ଏସେ ପଡ଼ଲେ, ତା ନା ହଲେ ଆର ଏକଟୁ ହଲେଇ ହାସତେ ହାସତେ ପେଟ ଫେଟେ ଯାଚ୍ଛିଲ ।”

ଆମି ବଲଲାମ, “ତୁମି ଏମନ ସାଂଘାତିକ ରକମ ହାସଛ କେନ ?”

ଜନ୍ତୁଟା ବଲଲ, “କେନ ହାସଛି ଶୁନବେ ? ମନେ କର, ପୃଥିବୀଟା ଯଦି ଚ୍ୟାପ୍ଟା ହତ, ଆର ସବ ଜଲ ଗଡ଼ିୟେ ଡାଙାୟ୍ ଏସେ ପଡ଼ତ, ଆର ଡାଙାର ମାଟି ସବ ଘୁଲିୟେ ପ୍ୟାଚ୍‌ପ୍ୟାଚେ କାଦା ହୟେ ଯେତ, ଆର ଲୋକଗୁଲୋ ସବ ତାର ମଧ୍ୟେ ଧପାଧପ୍ ଆଛାଡ଼ ଖେୟେ ପଡ଼ତ, ତା ହଲେ- ହୋଃ ହୋଃ ହୋଃ ହୋଃ -” ଏଇ ବଲେ ସେ ଆବାର ହାସତେ-ହାସତେ ଲୁଟିୟେ ପଡ଼ଲ ।

ଆମି ବଲଲାମ, “କି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ । ଏର ଜନ୍ୟ ତୁମି ଏତ ଭୟ୍ୟାନକ କରେ ହାସଛ ?”

ସେ ଆବାର ହାସି ଥାମିୟେ ବଲଲ, “ନା, ନା, ଶୁଧୁ ଏରଜନ୍ୟ ନୟ୍ । ମନେ କର, ଏକଜନ ଲୋକ ଆସଛେ, ତାର ଏକ ହାତେ କୁଲପିବରଫ ଆର-ଏକ ହାତେ ସାଜିମାଟି, ଆର ଲୋକଟା କୁଲପି ଖେତେ ଗିୟେ ଭୁଲେ ସାଜିମାଟି ଖେୟେ

ଫେଳେଛେ- ହୋଃ ହୋଃ, ହୋଃ ହୋ, ହୋଃ ହୋଃ ହୋଃ ହା –" ଆବାର ହାସିର ପାଳା ।

ଆମି ବଲଲାମ, "କେନ ତୁମି ଏଇ-ସବ ଅସମ୍ଭବ କଥା ଭେବେ ଖାମକା ହେସେ-ହେସେ କଷ୍ଟ ପାଛ ?"

ସେ ବଲଲ, "ନା, ନା ସବ କି ଆର ଅସମ୍ଭବ ? ମନେ କର, ଏକଜନ ଲୋକ ଟିକଟିକି ପୋଷେ, ରୋଜ ତାଦେର ନାଇୟେ ଖାଇୟେ ଶୁକୋତେ ଦେୟ, ଏକଦିନ ଏକଟା ରାମଛାଗଲ ଏସେ ସବ ଟିକଟିକି ଖେୟେ ଫେଲେଛେ– ହୋଃ ହୋଃ ହୋଃ ହୋ –"

ଜନ୍ତୁଟାର ରକମ-ସକମ ଦେଖେ ଆମାର ଭାରି ଅଦ୍ଭୁତ ଲାଗଲ । ଆମି ଜିଜ୍ଞାସା କରଲାମ "ତୁମି କେ ? ତୋମାର ନାମ କି ?"

ସେ ଖାନିକକ୍ଷଣ ଭେବେ ବଲଲ, "ଆମାର ନାମ ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍ । ଆମାର ନାମ ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍, ଆମାର ଭାୟେର ନାମ ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍, ଆମାର ବାବାର ନାମ ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍, ଆମାର ପିସେର ନାମ ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍ –"

ଆମି ବଲଲାମ, "ତାର ଚେୟେ ସୋଜା ବଲଲେଇ ହୟ୍ ତୋମାର ଗୁଷ୍ଟିସୁଦ୍ଧ ସବାଇ ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍ ।"

ସେ ଆବାର ଖାନିକ ଭେବେ ବଲଲ, "ତା ତୋ ନୟ୍, ଆମାର ନାମ ତକାଇ । ଆମାର ମାମାର ନାମ ତକାଇ, ଆମାର ଖୁଡ଼ୋର ନାମ ତକାଇ, ଆମାର ମେସୋର ନାମ ତକାଇ, ଆମାର ଶ୍ୱଶୁରେର ନାମ ତକାଇ –"

ଆମି ଧମକ ଦିୟେ ବଲଲାମ, "ସତ୍ୟି ବଲଛ ? ନା ବାନିୟେ ?"

ଜନ୍ତୁଟା କେମନ ଥତମତ ଖେୟେ ବଲଲ, "ନା, ନା ଆମାର ଶ୍ୱଶୁରେର ନାମ ବିସ୍କୁଟ ।"

ଆମାର ଭୟ୍ାନକ ରାଗ ହଲ, ତେଡ଼େ ବଲଲାମ, "ଏକଟା କଥାଓ ବିଶ୍ୱାସ କରି ନା ।"

ଅମନି କଥା ନେଇ ବାର୍ତା ନେଇ, ଝୋପେର ଆଡ଼ାଲ ଥେକେ ଏକଟା ମସ୍ତ ଦାଡ଼ିଓୟ୍ାଲା ଛାଗଲ ହଠାତ୍ ଉଁକି ମେରେ ଜିଜ୍ଞାସା କରଲ, "ଆମାର କଥା ହଚ୍ଛେ ବୁଝି ?"

ଆମି ବଲତେ ଯାଚ୍ଛିଲାମ, "ନା" କିନ୍ତୁ କିଛୁ ନା ବଲତେଇ ତଡ଼୍ତଡ଼୍ କରେ ସେ ବଲେ ଯେତେ ଲାଗଲ, "ତା ତୋମରା ଯତଇ ତର୍କ କର, ଏମନ ଅନେକ ଜିନିସ ଆଛେ ଯା ଛାଗଲେ ଖାୟ୍ ନା । ତାଇ ଆମି ଏକଟା ବକ୍ତୃତା ଦିତେ ଚାଇ, ତାର ବିଷୟ୍ ହଚ୍ଛେ – ଛାଗଲେ କି ନା ଖାୟ୍ ।" ଏଇ ବଲେ ସେ ହଠାତ୍ ଏଗିୟେ ଏସେ ବକ୍ତୃତା ଆରମ୍ଭ କରଲ –

"ହେ ବାଲକବୃନ୍ଦ ଏବଂ ସ୍ନେହେର ହିଜିବିଜ୍ ବିଜ୍, ଆମାର ଗଲାୟ୍ ଝୋଲାନୋ ସାର୍ଟିଫିକେଟ ଦେଖେଇ ତୋମରା ବୁଝତେ ପାରଛ ଯେ ଆମାର ନାମ ଶ୍ରୀବ୍ୟାକରଣ ଶିଂ ବି. ଏ. ଖାଦ୍ୟବିଶାରଦ । ଆମି ଖୁବ ଚମତ୍କାର ବ୍ୟା କରତେ ପାରି ତାଇ ଆମାର ନାମ ବ୍ୟାକରଣ, ଆର ଶିଂ ତୋ ଦେଖତେଇ ପାଛ । ଇଂରାଜିତେ ଲିଖବାର ସମୟ୍ ଲିଖି B. A. ଅର୍ଥାତ୍ ବ୍ୟା । କୋନ-କୋନ ଜିନିସ ଖାଓୟ୍ା ଯାୟ୍ ଆର କୋନଟା-କୋନଟା ଖାଓୟ୍ା ଯାୟ୍ ନା, ତା ଆମି ସବ ପରୀକ୍ଷା

କରେ ଦେଖେଛି, ତାଇ ଆମାର ଉପାଧି ହଚ୍ଛେ ଖାଦ୍ୟବିଶାରଦ । ତୋମରା ଯେ ବଳ – ପାଗଳେ କି ନା ବଳେ, ଛାଗଳେ କି ନା ଖାୟ୍ - ଏଟା ଅନ୍ୟାୟ୍ । ଏଇ ତୋ ଏକଟୁ ଆଗେ ଐ ହତଭାଗା ବଲଛିଲ ଯେ ରାମଛାଗଲ ଟିକଟିକି ଖାୟ୍ । ଏଟା ଏକେବାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମିଥ୍ୟା କଥା । ଆମି ଅନେକରକମ ଟିକଟିକି ଚେଟେ ଦେଖେଛି, ଓତେ ଖାବାର ମତୋ କିଚ୍ଛୁ ନେଇ । ଅବଶ୍ୟି ଆମରା ମାଝେ-ମାଝେ ଏମନ ଅନେକ ଜିନିସ ଖାଇ, ଯା ତୋମରା ଖାଓ ନା, ଯେମନ– ଖାବାରେର ଠୋଙ୍ଗା, କିମ୍ବା ନାରକୋଲେର ଛୋବଡ଼ା, କିମ୍ବା ଖବରେର କାଗଜ, କିମ୍ବା ସନ୍ଦେଶେର ମତୋ ଭାଲୋ ଭାଲୋ ମାସିକ ପତ୍ରିକା । କିନ୍ତୁ ତା ବଲେ ମଜବୁତ ବାଁଧାନୋ କୋନୋ ବଇ ଆମରା କକ୍ଷନୋ ଖାଇ ନା । ଆମରା କଚିତ୍ କଖନୋ ଲେପ କମ୍ବଲ କିମ୍ବା ତୋଷକ ବାଲିଶ ଏ-ସବ ଏକଟୁ-ଆଧଟୁ ଖାଇ ବଟେ, କିନ୍ତୁ ଯାରା ବଲେ ଆମରା ଖାଟ ପାଲଂ କିମ୍ବା ଟେବିଲ ଚେୟାର ଖାଇ, ତାରା ଭୟାନକ ମିଥ୍ୟାବାଦୀ । ଯଖନ ଆମାଦେର ମନେ ଖୁବ ତେଜ ଆସେ, ତଖନ ଶଖ କରେ ଅନେକରକମ ଜିନିସ ଆମରା ଚିବିୟେ କିମ୍ବା ଚେଖେ ଦେଖି, ଯେମନ, ପେନସିଲ, ରବାର କିମ୍ବା ବୋତଲେର ଛିପି କିମ୍ବା ଶୁକନୋ ଜୁତୋ କିମ୍ବା କ୍ୟାମବିସେର ବ୍ୟାଗ । ଶୁନେଛି ଆମାର ଠାକୁରଦାଦା ଏକବାର ଫୂର୍ତିର ଚୋଟେ ଏକ ସାହେବେର ଆଧଖାନା ତାଁବୁ ପ୍ରାୟ୍ ଖେୟେ ଶେଷ କରେଛିଲେନ । କିନ୍ତୁ ତା ବଲେ ଛୁରି କାଁଚି କିମ୍ବା ଶିଶି ବୋତଲ, ଏସବ ଆମରା କୋନୋଦିନ ଖାଇ ନା । କେଉ-କେଉ ସାବାନ ଖେତେ ଭାଲୋବାସେ, କିନ୍ତୁ ସେ-ସବ ନେହାତ ଛୋଟୋଖାଟୋ ବାଜେ ସାବାନ । ଆମାର ଛୋଟୋ ଭାଇ ଏକବାର ଏକଟା ଆସ୍ତ ବାର୍-ସୋପ ଖେୟେ ଫେଲେଛିଲ–" ବଲେଇ ବ୍ୟାକରଣ ଶିଂ ଆକାଶେର ଦିକେ ଚୋଖ ତୁଲେ ବ୍ୟା-ବ୍ୟା କରେ ଭୟାନକ କାଁଦତେ ଲାଗଲ । ତାତେ ବୁଝତେ ପାରଲାମ ଯେ ସାବାନ ଖେୟେ ଭାଇଟିର ଅକାଲମୃତ୍ୟୁ ହୟେଛେ ।

ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍‌ଟା ଏତକ୍ଷଣ ପଡ଼େ-ପଡ଼େ ଘୁମୋଚ୍ଛିଲ, ହଠାତ୍ ଛାଗଲଟାର ବିକଟ କାନ୍ନା ଶୁନେ ସେ ହାଁଉ-ମାଁଉ କରେ ଧଡ଼୍‌ମଡ଼ିୟେ ଉଠେ ବିଷମ-ଟିଷମ ଖେୟେ ଏକେବାରେ ଅସ୍ଥିର । ଆମି ଭାବଲାମ ବୋକାଟା ମରେ ବୁଝି ଏବାର ! କିନ୍ତୁ ଏକଟୁ ପରେ ଦେଖି, ସେ ଆବାର ତେମନି ହାତ-ପା ଛୁଁଡ଼େ ଫ୍ୟାକ୍‌ଫ୍ୟାକ୍ କରେ ହାସତେ ଲାଗେଛେ ।

ଆମି ବଲଲାମ, "ଏର ମଧ୍ୟେ ଆବାର ହାସବାର କି ହଲ ?"

ସେ ବଲଲ, "ସେଇ ଏକଜନ ଲୋକ ଛିଲ, ସେ ମାଝେ-ମାଝେ ଏମନ ଭୟଂକର ନାକ ଡାକାତ ଯେ ସବାଇ ତାର ଉପର ଚଟା ଛିଲ । ଏକଦିନ ତାଦେର ବାଡ଼ି ବାଜ ପଡ଼େଛେ, ଆର ଅମନି ସବାଇ ଦୌଡ଼େ ତାକେ ଦମାଦମ ମାରତେ ଲେଗେଛେ– ହୋଃ ହୋଃ ହୋଃ ହା–" ଆମି ବଲଲାମ, "ଯତ-ସବ ବାଜେ କଥା ।" ଏଇ ବଲେ ଯେଇ ଫିରତେ ଗେଛି, ଅମନି ଚେୟେ ଦେଖି ଏକଟା ନେଡ଼ାମାଥା କେ-ଯେନ ଯାତ୍ରାର ଜୁଡ଼ିର ମତୋ ଚାପକାନ ଆର ପାୟ୍‌ଜାମା ପରେ ହାସି-ହାସି ମୁଖ କରେ ଆମାର ଦିକେ ତାକିୟେ ଆଛେ । ଦେଖେ ଆମାର ଗା ଜ୍ୱଲେ ଗେଲ । ଆମାୟ୍ ଫିରତେ ଦେଖେଇ ସେ ଆବଦାର କରେ ଆହ୍ଲାଦୀର ମତୋ ଘାଡ଼ ବାଁକିୟେ ଦୁହାତ ନେଡ଼େ ବଲତେ ଲାଗଲ, "ନା ଭାଇ, ନା ଭାଇ, ଏଖନ ଆମାୟ୍ ଗାଇତେ ବୋଲୋ ନା । ସତ୍ୟି ବଲଛି, ଆଜକେ ଆମାର ଗଲା ତେମନ ଖୁଲବେ ନା ।"

ଆମି ବଲଲାମ, "କି ଆପଦ ! କେ ତୋମାୟ୍ ଗାଇତେ ବଲଛେ ?"

ଲୋକଟା ଏମନ ବେହାୟା, ସେ ତବୁଓ ଆମାର କାନେର କାଛେ ଘ୍ୟାନ୍‌ଘ୍ୟାନ୍ କରତେ ଲାଗଲ, "ରାଗ କରଲେ ? ହ୍ୟାଁ ଭାଇ, ରାଗ କରଲେ ? ଆଚ୍ଛା, ନାହୟ୍ କୟେକଟା ଗାନ ଶୁନିୟେ ଦିଚ୍ଛି, ରାଗ କରବାର ଦରକାର କି ଭାଇ ?"

ଆମି କିଛୁ ବଲବାର ଆଗେଇ ଛାଗଲଟା ଆର ହିଜି ଭିଜ୍ ବିଜ୍‌ଟା ଏକସଙ୍ଗେ ଚେଁଚିୟେ ଉଠଲ, "ହ୍ୟାଁ-ହ୍ୟାଁ-ହ୍ୟାଁ, ଗାନ ହୋକ, ଗାନ ହୋକ ।" ଅମନି ନେଡ଼ାଟା ତାର ପକେଟ ଥେକେ ମସ୍ତ ଦୁଇ ତାଡ଼ା ଗାନେର କାଗଜ ବାର କରେ, ସେଗୁଲୋ ଚୋଖେର କାଛେ ନିୟେ ଗୁନଗୁନ କରତେ କରତେ ହଠାତ୍ ସରୁ ଗଲାୟ୍ ଚୀତ୍‌କାର କରେ ଗାନ ଧରଲ–

"ଲାଲ ଗାନେ ନୀଲ ସୁର, ହାସି ହାସି ଗନ୍ଧ ।"

ଐ ଏକଟିମାତ୍ର ପଦ ସେ ଏକବାର ଗାଇଲ, ଦୁଇବାର ଗାଇଲ, ପାଁଚବାର, ଦଶବାର ଗାଇଲ ।

ଆମି ବଲଲାମ୍, "ଏ ତୋ ଭାରି ଉତ୍‌ପାତ ଦେଖଛି, ଗାନେର କି ଆର କୋନୋ ପଦ ନେଇ ?"

ନେଡ଼ା ବଲଲ, "ହ୍ୟାଁ ଆଛେ, କିନ୍ତୁ ସେଟା ଅନ୍ୟ ଗାନ । ସେଟା ହଚ୍ଛେ - ଅଲିଗଲି ଚଲି ରାମ, ଫୁଟପାଥେ ଧୁମଧାମ, କାଲି ଦିୟେ ଚୁନକାମ । ସେ ଗାନ ଆଜକାଲ ଆମି ଗାଇ ନା । ଆରେକଟା ଗାନ ଆଛେ - ନାଇନିତାଲେର ନତୁନ ଆଲୁ - ସେଟା ଖୁବ ନରମ ସୁରେ ଗାଇତେ ହୟ୍ । ସେଟାଓ ଆଜକାଲ ଗାଇତେ ପାରି ନା । ଆଜକାଲ ଯେଟା ଗାଇ, ସେଟା ହଚ୍ଛେ ଶିଖିପାଖାର ଗାନ ।" ଏଇ ବଲେଇ ସେ ଗାନ ଧରଲ–

ମିଶିପାଖା ଶିଖିପାଖା ଆକାଶେର କାନେକାନେ
ଶିଶି ବୋତଲ ଛିପିଢାକା ସରୁ ସରୁ ଗାନେ ଗାନେ
ଆଲାଭୋଲା ବାଁକା ଆଲୋ ଆଧୋ ଆଧୋ କତଦୂରେ,
ସରୁ ମୋଟା ସାଦା କାଲୋ ଛଲଛଲ ଛାୟାସୁରେ ।

ଆମି ବଲଲାମ୍, "ଏ ଆବାର ଗାନ ହଲ ନାକି ?" ଏର ତୋ ମାଥାମୁଣ୍ଡୁ କୋନୋ ମାନେଇ ହୟ୍ ନା ।"

ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍ ବଲଲ, "ହ୍ୟାଁ ଗାନଟା ଭାରି ଶକ୍ତ ।"

ଛାଗଲ ବଲଲ, "ଶକ୍ତ ଆବାର କୋଥାୟ୍ ? ଐ ଶିଶି ବୋତଲେର ଜାୟ୍‌ଗାଟା ଏକଟୁ ଶକ୍ତ ଠେକଲ, ତା ଛାଡ଼ା ତୋ ଶକ୍ତ କିଛୁ ପେଲାମ ନା ।"

ନେଡ଼ାଟା ଖୁବ ଅଭିମାନ କରେ ବଲଲ, "ତା, ତୋମରା ସହଜ ଗାନ ଶୁନତେ ଚାଓ ତୋ ସେ କଥା ବଲଲେଇ ହୟ୍ । ଅତ କଥା ଶୋନାବାର ଦରକାର କି ? ଆମି କି ଆର ସହଜ ଗାନ ଗାଇତେ ପାରି ନା ?" ଏଇ ବଲେ ସେ ଗାନ ଧରଲ–

ବାଦୁର ବଲେ ଓରେ ଓ ଭାଇ ସଜାରୁ,
ଆଜକେ ରାତେ ଦେଖବେ ଏକଟା ମଜାରୁ ।

ଆମି ବଲଲାମ୍, "ମଜାରୁ ବଲେ କୋନୋ-ଏକଟା କଥା ହୟ୍ ନା ।"

ନେଡ଼ା ବଲଲ, "କେନ ହବେ ନା– ଆଲବତ୍ ହୟ୍ । ସଜାରୁ କାଙ୍ଗାରୁ ଦେବଦାରୁ ହତେ ପାରେ, ମଜାରୁ କେନ ହବେ ନା ?"

ଛାଗଲ ବଲଲ, "ତତକ୍ଷଣ ଗାନଟା ଚଲୁକ ନା, ହୟ୍ କି ନା ହୟ୍ ପରେ ଦେଖା ଯାବେ ।" ଅମନି ଆବାର ଶୁରୁ ହଲ,

ବାଦୁର ବଲେ ଓରେ ଓ ଭାଇ ସଜାରୁ,

ଆଜକେ ରାତେ ଦେଖବେ ଏକଟା ମଜାରୁ ।
ଆଜକେ ହେଥାୟ୍ ଚାମ୍‌ଚିକେ ଆର ପେଁଚାରା
ଆସବେ ସବାଇ, ମରବେ ଇଁଦୁର ବେଚାରା ।
କାଁପବେ ଭୟେ୍ ବ୍ୟାଙଗୁଲୋ ଆର ବ୍ୟାଙାଚି,
ଘାମତେ ଘାମତେ ଫୁଟବେ ତାଦେର ଘାମାଚି,
ଛୁଟବେ ଛୁଁଚୋ ଲାଗବେ ଦାଁତେ କପାଟି,
ଦେଖବେ ତଖନ ଛିମ୍ବି ଛ୍ୟାଙା ଚପାଟି ।

ଆମି ଆବାର ଆପତ୍ତି କରତେ ଯାଚ୍ଛିଲାମ, କିନ୍ତୁ ସାମଲେ ଗେଲାମ । ଗାନ ଚଲଲ–

ସଜାରୁ କୟ୍ ଝୋପେର ମାଝେ ଏଖନି
ଗିନ୍ନୀ ଆମାର ଘୁମ ଦିୟେଛେନ ଦେଖ ନି ?
ଜେନେ ରାଖୁନ ପଁ୍ୟାଚା ଏବଂ ପଁ୍ୟାଚାନି,
ଭାଙଲେ ସେ ଘୁମ ଶୁନେ ତାଦେର ଚଁ୍ୟାଚାନି,
ଖ୍ୟାଂରା-ଖୋଁଚା କରବ ତାଦେର ଖୁଁଚିୟେ–
ଏଇ କଥାଟା ବଲବେ ତୁମି ବୁଝିୟେ ।
ବାଦୁର ବଲେ, ପେଁଚାର କୁଟୁମ କୁଟୁମ୍ବୀ
ମାନବେ ନା କେଉ ତୋମାର ଏ-ସବ ଘୁଁତୁମି ।
ଘୁମୋୟ୍ କି କେଉ ଏମନ ଭୁସୋ ଆଁଧାରେ ?
ଗିନ୍ନି ତୋମାର ହୋଁତ୍ଲା ଏବଂ ହାଁଦାଡ଼େ ।
ତୁମିଓ ଦାଦା ହଚ୍ଛ କ୍ରମେ ଖ୍ୟାପାଟେ
ଚିମନି-ଚାଟା ଭୋଁପସା-ମୁଖୋ ଭ୍ୟାଁପାଟେ ।

ଗାନଟା ଆରୋ ଚଲତ କିନା ଜାନି ନା, କିନ୍ତୁ ଏଇପର୍ଯନ୍ତ ହତେଇ ଏକଟା ଗୋଲମାଲ ଶୋନା ଗେଲ । ତାକିୟେ ଦେଖି ଆମାର ଆଶେପାଶେ ଚାରଦିକେ ଭିଡ଼ ଜମେ ଗିୟେଛେ । ଏକଟା ସଜାରୁ ଏଗିୟେ ବସେ ଫୋଁତ୍‌ଫୋଁତ୍ କରେ କାଁଦଛେ ଆର ଏକଟା ଶାମ୍‌ଲାପରା କୁମିର ମସ୍ତ ଏକଟା ବଇ ଦିୟେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ତାର ପିଠ ଥାବଡ଼ାଚ୍ଛେ ଆର ଫିସ୍‌ଫିସ୍ କରେ ବଲଛେ, "କେଁଦୋ ନା, କେଁଦୋ ନା, ସବ ଠିକ କରେ ଦିଚ୍ଛି ।" ହଠାତ୍ ଏକଟା ତକ୍‌ମା-ଆଁଟା ପାଗଡ଼ି-ବାଁଧା କୋଲାବ୍ୟାଙ ରୁଲ ଉଁଚିୟେ ଚୀତ୍‌କାର କରେ ବଲେ ଉଠଲ - "ମାନହାନିର ମୋକଦ୍ଦମା ।"

ଅମନି କୋତ୍ଥେକେ ଏକଟା କାଲୋ ଝୋଲ୍ଲା-ପରା ହୁତୋମପଁ୍ୟାଚା ଏସେ ସକଲେର ସାମନେ ଏକଟା ଉଁଚୁ ପାଥରେର ଉପର ବସେଇ ଚୋଖ ବୁଜେ ଢୁଲତେ ଲାଗଲ, ଆର ଏକଟା ମସ୍ତ ଛୁଁଚୋ ଏକଟା ବିଶ୍ରୀ ନୋଂରା ହାତପାଖା ଦିୟେ ତାକେ ବାତାସ କରତେ ଲାଗଲ ।

ପ୍ୟାଁଚା ଏକବାର ଘୋଲା ଘୋଲା ଚୋଖ କରେ ଚାରଦିକ ତାକିୟେଇ ତକ୍ଷୁନି ଆବାର ଚୋଖ ବୁଜେ ବଲଲ, "ନାଲିଶ ବାତଲାଓ ।"

ବଲତେଇ କୁମିରଟା ଅନେକ କଷ୍ଟେ କାଁଦୋ-କାଁଦୋ ମୁଖ କରେ ଚୋଖେର ମଧ୍ୟେ ନଖ ଦିୟେ ଖିମଚିୟେ ପାଁଚ-ଛୟ୍ ଫୋଁଟା ଜଲ ବେର କରେ ଫେଲଲ । ତାର ପର ସର୍ଦିବସା ମୋଟା ଗଲାୟ୍ ବଲତେ ଲାଗଲ, "ଧର୍ମାବତାର ହୁଜୁର ! ଏଟା ମାନହାନିର ମକଦ୍ଦମା । ସତରାଂ ପ୍ରଥେମେଇ ବୁଝ୍ତେ ହବେ ମାନ କାକେ ବଲେ । ମାନ ମାନେ କଚୁ । କଚୁ ଅତି ଉପାଦେୟ୍ ଜିନିସ । କଚୁ ଅନେକପ୍ରକାର, ଯଥା- ମାନକଚୁ, ଓଲକଚୁ, କାନ୍ଦା କଚୁ, ମୁଖିକଚୁ, ପାନିକଚୁ, ଶଙ୍ଖକଚୁ, ଇତ୍ୟାଦି । କଚୁଗାଛେର ମୂଲକେ କଚୁ ବଲେ, ସୁତରାଂ ବିଷୟ୍ଟାର ଏକେବାରେ ମୂଲ ପର୍ଯନ୍ତ ଯାଓୟ୍ା ଦରକାର ।"

ଏଇଟୁକୁ ବଲତେଇ ଏକଟା ଶେୟ୍ାଲ ଶାମ୍ଲା ମାଥାୟ୍ ତଡ଼ାକ୍ କରେ ଲାଫିୟେ୍ ଉଠେ ବଲଲ, "ହୁଜୁର, କଚୁ ଅତି ଅସାର ଜିନିସ । କଚୁ ଖେଲେ ଗଲା କୁଟ୍କୁଟ୍ କରେ, କଚୁପୋଡ଼ା ଖାଓ ବଲଲେ ମାନୁଷ ଚଟେ ଯାୟ୍ । କଚୁ ଖାୟ୍ କାରା ? କଚୁ ଖାୟ୍ ଶୁଓର ଆର ସଜାରୁ । ଓୟ୍ାକ୍ ଥୁଃ ।" ସଜାରୁଟା ଆବାର ଫ୍ୟାଁଚ୍ଫ୍ୟାଁଚ୍ କରେ କାଁଦତେ ଯାଚ୍ଛିଲ, କିନ୍ତୁ କୁମିର ସେଇ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ବଇ ଦିୟେ୍ ତାର ମାଥାୟ୍ ଏକ ଥାବଡ଼ା ମେରେ ଜିଜ୍ଞାସା କରଲ, "ଦଲିଲପତ୍ର ସାକ୍ଷୀ-ସାବୁଦ କିଛୁ ଆଛେ ?" ସଜାରୁ ନେଡ଼ାର ଦିକେ ତାକିୟେ୍ ବଲଲ, "ଐ ତୋ ଓର ହାତେ ସବ ଦଲିଲ ରୟ୍ଚେଛ ।" ବଲତେଇ କୁମିରଟା ନେଡ଼ାର କାଛ ଥେକେ ଏକତାଡ଼ା ଗାନେର କାଗଜ କେଡ଼େ ନିୟେ୍ ହଠାତ୍ ଏକ ଜାୟ୍ଗା ଥେକେ ପଡ଼ତେ ଲାଗଲ–

ଏକେର ପିଠେ ଦୁଇ	ଗୋଲାପ ଚାଁପା ଜୁଁଇ	ସାନ୍ ବାଁଧାନୋ ଭୁଁଇ
ଚୌକି ଚେପେ ଶୁଇ	ଇଲିଶ ମାଗୁର ରୁଇ	ଗୋବର ଜଲେ ଧୁଇ
ପୌଁଟଲା ବେଁଧେ ଥୁଇ	ହିନଚେ୍ ପାଲଂ ପୁଁଇ	କାଁଦିସ କେନ ଦୁଇ ।

ସଜାରୁ ବଲଲ, "ଆହା ଓଟା କେନ ? ଓଟା ତୋ ନୟ୍ ।" କୁମିର ବଲଲ, "ତାଇ ନାକି ? ଆଚ୍ଛା ଦାଁଡ଼ାଓ ।" ଏଇ ବଲେ ସେ ଆବାର ଏକଖାନା କାଗଜ ନିୟେ୍ ପଡ଼ତେ ଲାଗଲ–

ଚାଁଦନିରାତେର ପେତନୀପିସି ସଜନେତଲାୟ୍ ଖୋଁଜ୍ ନା ରେ –
ଥ୍ୟାଁତଲା ମାଥା ହ୍ୟାଂଲା ସେଥା ହାଡ଼ କଚାକଚ୍ ଭୋଜ ମାରେ ।
ଚାଲତା ଗାଛେ ଆଲ୍ତା ପରା ନାକ ଝୁଲାନୋ ଶାଁଖଚୁନି
ମାକଡ଼ି ନେଡ଼େ ହାଁକଡ଼େ ବଲେ, ଆମାୟ୍ ତୋ କେଉ ଡାଁକଛ ନି !
ମୁଣ୍ଡୁ ଝୋଲା ଉଲଟୋବୁଡ଼ି ଝୁଲଛେ ଦେଖ ଚୁଲ ଖୁଲେ,
ବଲଛେ ଦୁଲେ, ମିନସେଗୁଲୋର ମାଂସ ଖାବ ତୁଲତୁଲେ ।

ସଜାରୁ ବଲଲ, "ଦୁର ଛାଇ ! କି ଯେ ପଡ଼ଛେ ତାର ନେଇ ଠିକ ।"

କୁମିର ବଲଲ, "ତା ହଲେ କୋନଟା, ଏଇଟା ? - ଦଇ ଦମ୍ବଲ, ଟোকো ଅମ୍ବଲ, କାଁଥା କମ୍ବଲ କରେ ସମ୍ବଲ ବୋକା ଭୋମ୍ବଲ - ଏଟାଓ ନୟ୍ ? ଆଚ୍ଛା ତା ହଲେ ଦାଁଡ଼ାଓ ଦେଖଛି - ନିଝୁମ ନିଶୁତ ରାତେ, ଏକା ଶୁୟେ୍ ତେତଲାତେ, ଖାଲି ଖାଲି ଖିଦେ ପାୟ୍ କେନ ରେ ? - କି ବଲଲେ ? - ଓ-ସବ ନୟ୍ ? ତୋମାର ଗିନ୍ନିର ନାମେ କବିତା ?- ତା, ସେ କଥା ଆଗେ ବଲଲେଇ ହତ । ଏଇ ତୋ– ରାମଭଜନେର ଗିନ୍ନୀଟା, ବାପରେ ଯେନ ସିଂହୀଟା ! ବାସନ ନାଡ଼େ ଝନାର୍ଝନ, କାପଡ଼ କାଚେ ଦମାଦ୍ଦମ୍ । – ଏଟାଓ ମିଲଛେ ନା ?– ତା ହଲେ ନିଶ୍ଚୟ୍ ଏଟା–

ଖୁସ୍‌ଖୁସେ କାଶି ଘୁଷ୍‌ଘୁଷେ ଜ୍ୱର, ଫୁସ୍‌ଫୁସେ ଛଁ୍ୟାଦା ବୁଡ଼ୋ ତୁଇ ମର୍ ।
ମାଜ୍‌ରାତେ ବ୍ୟଥା ପାଁଜ୍‌ରାତେ ବାତ, ଆଜ ରାତେ ବୁଡ଼ୋ ହବି କୁପୋକାତ ।”

ସଜାରୁଟା ଭୟାନକ କାଁଦତେ ଲାଗଲ, “ହାୟ୍, ହାୟ୍ । ଆମାର ପୟ୍‌ସାଗୁଲୋ ସବ ଜଲେ ଗେଲ ! କୋଥାକାର ଏକ ଆହାମ୍ମକ ଉକିଲ, ଦଲିଲ ଦିଲେ ଖୁଁଜେ ପାୟ୍ ନା ।”

ନେଡ଼ାଟା ଏତକ୍ଷଣ ଆଡ଼ଷ୍ଟ ହୟେ ଛିଲ, ସେ ହଠାତ୍ ବଲେ ଉଠଲ, “କୋନଟା ଶୁନତେ ଚାଓ ? ସେଇ ଯେ – ବାଦୁର ବଲେ ଓରେ ଓ ଭାଇ ସଜାରୁ – ସେଇଟେ ?”

ସଜାରୁ ବ୍ୟସ୍ତ ହୟେ ବଲଲ, “ହଁ୍ୟା ହଁ୍ୟା, ସେଇଟେ, ସେଇଟେ ।”

ଅମନି ଶେୟାଲ ଆବାର ତେଡ଼େ ଉଠଲ, “ବାଦୁର କି ବଲେ ? ହୁଜୁର, ତା ହଲେ ବାଦୁରଗୋପାଲକେ ସାକ୍ଷୀ ମାନତେ ଆଜ୍ଞା ହୋକ ।”

କୋଲାବ୍ୟାଙ ଗାଲ-ଗଲା ଫୁଲିୟେ ହେଁକେ ବଲଲ, “ବାଦୁରଗୋପାଲ ହାଜିର ?”

ସବାଇ ଏଦିକ-ଓଦିକ ତାକିୟେ ଦେଖଲ, କୋଥାଓ ବାଦୁର ନେଇ । ତଖନ ଶେୟାଲ ବଲଲ, “ତା ହଲେ ହୁଜୁର, ଓଦେର ସକ୍କଲେର ଫାଁସିର ହୁକୁମ ହୋକ ।”

କୁମିର ବଲଲ, “ତା କେନ ? ଏଖନ ଆମରା ଆପିଲ କରବ ?”

ପଁ୍ୟାଚା ଚୋଖ ବୁଜେ ବଲଲ, “ଆପିଲ ଚଲୁକ ! ସାକ୍ଷୀ ଆନ ।”

କୁମିର ଏଦିକ-ଓଦିକ ତାକିୟେ ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍‌କେ ଜିଜ୍ଞାସା କରଲ, “ସାକ୍ଷୀ ଦିବି ? ଚାର ଆନା ପୟ୍‌ସା ପାବି ।” ପୟ୍‌ସାର ନାମେ ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍ ତଡ଼ାକ୍ କରେ ସାକ୍ଷୀ ଦିତେ ଉଠେଇ ଫ୍ୟାକ୍‌ଫ୍ୟାକ୍ କରେ ହେସେ ଫେଲଲ ।

ଶେୟାଲ ବଲଲ, “ହାସଛ କେନ ?”

ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍ ବଲଲ, “ଏକଜନକେ ଶିଖିୟେ ଦିୟେଛିଲ, ତୁଇ ସାକ୍ଷୀ ଦିବି ଯେ, ବଇଟାର ସବୁଜ ରଙେର ମଲାଟ, କାନେର କାଛେ ନୀଲ ଚାମଡ଼ା ଆର ମାଥାର ଉପର ଲାଲକାଲିର ଛାପ । ଉକିଲ ଯେଇ ତାକେ ଜିଜ୍ଞାସା କରେଛେ, ତୁମି ଆସାମୀକେ ଚେନ ? ଅମନି ସେ ବଲେ ଉଠେଛେ, ଆଜ୍ଞେ ହଁ୍ୟା, ସବୁଜ ରଙେର ମଲାଟ, କାନେର କାଛେ ନୀଲ ଚାମଡ଼ା, ମାଥାର ଉପର ଲାଲ କାଲିର ଛାପ - ହୋଃ ହୋଃ ହୋଃ ହୋ–”

ଶେୟାଲ ଜିଜ୍ଞାସା କରଲ, “ତୁମି ସଜାରୁକେ ଚେନ ?”

ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍ ବଲଲ, “ହଁ୍ୟା, ସଜାରୁକେ ଚିନି, କୁମିର ଚିନି, ସବ ଚିନି । ସଜାରୁ ଗର୍ତେ ଥାକେ, ତାର ଗାୟେ ଲମ୍ବା-ଲମ୍ବା କାଁଟା, ଆର କୁମିରେର ଗାୟେ ଚାକା-ଚାକା ଢିପିର ମତୋ, ତାରା ଛାଗଲ-ଟାଗଲ ଧରେ ଖାୟ୍ ।” ବଲତେଇ ବ୍ୟାକରଣ ଶିଂ ବ୍ୟା-ବ୍ୟା କରେ ଭୟାନକ କେଁଦେ ଉଠଲ ।

ଆମି ବଲଲାମ, “ଆବାର କି ହଲ ?”

ଛାଗଲ ବଲଲ, “ଆମାର ସେଜୋମାମାର ଆଧଖାନା କୁମିରେ ଖେୟେଛିଲ, ତାଇ ବାକି ଆଧଖାନା ମରେ ଗେଲ ।”

ଆମି ବଲଲାମ୍, "ଗେଲ ତୋ ଗେଲ, ଆପଦ ଗେଲ । ତୁମି ଏଖନ ଚୁପ କର ।"

ଶେୟାଲ ଜିଜ୍ଞାସା କରଲ, "ତୁମି ମୋକଦ୍ଦମାର ବିଷୟେ କିଛୁ ଜାନୋ ?"

ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍ ବଲଲ, "ତା ଆର ଜାନି ନା ? ଏକଜନ ନାଲିଶ କରେ ତାର ଏକଜନ ଉକିଲ ଥାକେ, ଆର ଏକଜନକେ ଆସାମ ଥେକେ ନିୟେ ଆସେ, ତାକେ ଆସାମୀ ବଲେ । ତାରଓ ଏକଜନ ଉକିଲ ଥାକେ । ଏକ-ଏକଦିକେ ଦଶଜନ କରେ ସାକ୍ଷୀ ଥାକେ । ଆର ଏକଜନ ଜଜ ଥାକେ, ସେ ବସେ-ବସେ ଘୁମୋୟ୍ ।"

ପ୍ୟାଁଚା ବଲଲ, "କକ୍ଷନୋ ଆମି ଘୁମୋଚ୍ଛି ନା, ଆମାର ଚୋଖେ ବ୍ୟାରାମ ଆଛେ ତାଇ ଚୋଖ ବୁଜେ ଆଛି ।"

ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍ ବଲଲ, "ଆରୋ ଅନେକ ଜଜ ଦେଖେଛି, ତାଦେର ସକ୍କଲେରଇ ଚୋଖେ ବ୍ୟାରାମ ।" ବଲେଇ ସେ ଫ୍ୟାକ୍‌ଫ୍ୟାକ୍ କରେ ଭୟାନକ ହାସତେ ଲାଗଲ ।

ଶେୟାଲ ବଲଲ, "ଆବାର କି ହଲ ?"

ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍ ବଲଲ, "ଏକଜନେର ମାଥାର ବ୍ୟାରାମ ଛିଲ, ସେ ସବ ଜିନିସେର ନାମକରଣ କରତ । ତାର ଜୁତୋର ନାମ ଛିଲ ଅବିମୃଷ୍ୟକାରିତା, ତାର ଛାତାର ନାମ ଛିଲ ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍‌ପନ୍ନମତିତ୍ୱ, ତାର ଗାଡୁର ନାମ ଛିଲ ପରମକଲ୍ୟାଣବରେଷୁ– କିନ୍ତୁ ଯେଇ ତାର ବାଡ଼ିର ନାମ ଦିୟେଛେ କିଂକର୍ତବ୍ୟବିମୂଢ଼ ଅମନି ଭୂମିକମ୍ପ ହୟେ ବାଡ଼ିଟାଡ଼ି ସବ ପଡ଼େ ଗିୟେଛେ । ହୋଃ ହୋଃ ହୋଃ ହୋ–"

ଶେୟାଲ ବଲଲ, "ବଟେ ତୋମାର ନାମ କି ଶୁନି ?"

ସେ ବଲଲ, "ଏଖନ ଆମାର ନାମ ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍ ।"

ଶେୟାଲ ବଲଲ, "ନାମେର ଆବାର ଏଖନ ତଖନ କି ?"

ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍ ବଲଲ, "ତାଓ ଜାନ ନା ? ସକାଲେ ଆମାର ନାମ ଥାକେ ଆଲୁନାରକୋଲ ଆବାର ଆର ଏକଟୁ ବିକେଲ ହଲେଇ ଆମାର ନାମ ହୟେ ଯାବେ ରାମତାଡୁ ।"

ଶେୟାଲ ବଲଲ, "ନିବାସ କୋଥାୟ୍ ?"

ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍ ବଲଲ, "କାର କଥା ବଲଛ ? ଶ୍ରୀନିବାସ ? ଶ୍ରୀନିବାସ ଦେଶେ ଚଲେ ଗିୟେଛେ ।" ଅମନି ଭିଡ଼େର ମଧ୍ୟେ ଥେକେ ଉଧୋ ଆର ବୁଧୋ ଏକସଙ୍ଗେ ଚେଁଚିୟେ ଉଠଲ, "ତା ହଲେ ଶ୍ରୀନିବାସ ନିଶ୍ଚୟଇ ମରେ ଗିୟେଛେ ।"

ଉଧୋ ବଲଲ, "ଦେଶେ ଗେଲେଇ ଲୋକେରା ସବ ହୁସ୍‌ହୁସ୍ କରେ ମରେ ଯାୟ୍ ।"

ବୁଧୋ ବଲଲ, "ହାବୁଲେର କାକା ଯେଇ ଦେଶେ ଗେଲ ଅମନି ଶୁନି ସେ ମରେ ଗିୟେଛେ ।"

ଶେୟାଲ ବଲଲ, "ଆଃ, ସବାଇ ମିଲେ କଥା ବୋଲୋ ନା, ଭାରି ଗୋଲମାଲ ହୟ୍ ।"

ଶୁନେ ଉଧୋ ବୁଧୋକେ ବଲଲ, "ଫେର ସବାଇ ମିଲେ କଥା ବଲବି ତୋ ତୋକେ ମାରତେ ମାରତେ ସାବାଡ଼୍ କରେ ଫେଲବ ।" ବୁଧୋ ବଲଲ, "ଆବାର ଯଦି ଗୋଲମାଲ କରିସ ତା ହଲେ ତୋକେ ଧରେ ଏକ୍କେବାରେ ପୌଁଟଲା-ପେଟା କରେ ଦେବ ।"

ଶେୟାଳ ବଲଲ, “ହୁଜୁର, ଏରା ସବ ପାଗଲ ଆର ଆହାମ୍ମକ, ଏଦେର ସାକ୍ଷୀର କୋନୋ ମୂଲ୍ୟ ନେଇ ।”

ଶୁନେ କୁମିର ରେଗେ ଲ୍ୟାଜ ଆଛଡ଼ିୟେ ବଲଲ, “କେ ବଲଲ ମୂଲ୍ୟ ନେଇ ? ଦସ୍ତୁର ମତୋ ଚାର ଆନା ପୟସା ଖରଚ କରେ ସାକ୍ଷୀ ଦେଓୟାନୋ ହଚ୍ଛେ ।” ବଲେଇ ସେ ତକ୍ଷୁନି ଠକ୍‌ଠକ୍ କରେ ଷୋଲୋଟା ପୟସା ଗୁଣେ ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜେର ହାତେ ଦିୟେ ଦିଲ ।

ଅମନି କେ ଯେନ ଓପର ଥେକେ ବଲେ ଉଠଲ, “୧ନଂ ସାକ୍ଷୀ, ନଗଦ ହିସାବ, ମୂଲ୍ୟ ଚାର ଆନା ।” ଚେୟେ ଦେଖଲାମ କାକ୍କେଶ୍ୱର ବସେ-ବସେ ହିସେବ ଲିଖଛେ ।

ଶେୟାଳ ଆବାର ଜିଜ୍ଞାସା କରଲ, “ତୁମି ଏ ବିଷୟେ ଆର କିଛୁ ଜାନୋ କି ନା ?”

ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍ ଖାନିକ ଭେବେ ବଲଲ, “ଶେୟାଲେର ବିଷୟେ ଏକଟା ଗାନ ଆଛେ, ସେଇଟା ଜାନି ।”

ଶେୟାଳ ବଲଲ, “କି ଗାନ ଶୁନି ।”

ହିଜି ବିଜ୍ ବିଜ୍ ସୁର କରେ ବଲତେ ଲାଗଲ, “ଆୟ୍, ଆୟ୍, ଆୟ୍, ଶେୟାଳ ବେଗୁନ ଖାୟ୍, ତାରା ତେଲ ଆର ନୁନ କୋଥାୟ୍ ପାୟ୍ –”

ବଲତେଇ ଶେୟାଳ ଭୟାନକ ବ୍ୟସ୍ତ ହୟେ ଉଠଲ, “ଥାକ୍-ଥାକ୍, ସେ ଅନ୍ୟ ଶେୟାଲେର କଥା, ତୋମାର ସାକ୍ଷୀ ଦେଓୟା ଶେଷ ହୟେ ଗିୟେଛେ ।”

ଏଦିକେ ହୟେଛେ କି, ସାକ୍ଷୀରା ପୟସା ପାଚ୍ଛେ ଦେଖେ ସାକ୍ଷୀ ଦେବାର ଜନ୍ୟ ଭୟାନକ ହୁଡ଼ୋହୁଡ଼ି ଲେଗେ ଗିୟେଛେ । ସବାଇ ମିଲେ ଠେଲାଠେଲି କରଛେ, ଏମନ ସମୟ୍ ହଠାତ୍ ଦେଖି କାକ୍କେଶ୍ୱର ଝୁପ୍ କରେ ଗାଛ ଥେକେ ନେମେ ଏସେ ସାକ୍ଷୀର ଜାୟଗାୟ୍ ବସେ ସାକ୍ଷୀ ଦିତେ ଆରମ୍ଭ କରେଛେ । କେଉ କିଛୁ ଜିଜ୍ଞାସା କରବାର ଆଗେଇ ସେ ବଲତେ ଆରମ୍ଭ କରଲ, “ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଭୂଶଣ୍ଡିକାଗାୟ୍ ନମଃ । ଶ୍ରୀକାକ୍କେଶ୍ୱର କୁଚ୍‌କୁଚେ, ୪୧ନଂ ଗେଛୋବାଜାର, କାଗେୟାପଟି । ଆମରା ହିସାବୀ ଓ ବେହିସାବୀ ଖୁଚରା ପାଇକାରୀ ସକଲପ୍ରକାର ଗଣନାର କାର୍ଯ–”

ଶେୟାଳ ବଲଲ, “ବାଜେ କଥା ବୋଲୋ ନା, ଯା ଜିଜ୍ଞାସା କରଛି ତାର ଜବାବ ଦାଓ । କି ନାମ ତୋମାର ?”

କାକ ବଲଲ, “କି ଆପଦ ! ତାଇ ତୋ ବଲଛିଲାମ - ଶ୍ରୀକାକ୍କେଶ୍ୱର କୁଚ୍‌କୁଚେ ।”

ଶେୟାଳ ବଲଲ, “ନିବାସ କୋଥାୟ୍ ?”

କାକ ବଲଲ, “ବଲଲାମ ଯେ କାଗେୟାପଟି ।”

ଶେୟାଳ ବଲଲ, “ସେ ଏଖାନ ଥେକେ କତଦୂର ?”

କାକ ବଲଲ, “ତା ବଲା ଭାରି ଶକ୍ତ । ଘଣ୍ଟା ହିସେବେ ଚାର ଆନା, ମାଇଲ ହିସାବେ ଦଶ ପୟସା, ନଗଦ ଦିଲେ ଦୁଇ ପୟସା କମ । ଯୋଗ କରଲେ ଦଶ ଆନା, ବିୟୋଗ କରଲେ ତିନ ଆନା, ଭାଗ କରଲେ ସାତ ପୟସା, ଗୁଣ କରଲେ ଏକୁଶ ଟାକା ।”

ଶେୟାଳ ବଲଲ, “ଆର ବିଦ୍ୟେ ଜାହିର କରତେ ହବେ ନା । ଜିଜ୍ଞାସା କରି, ତୋମାର ବାଡ଼ି ଯାବାର ପଥଟା ଚେନ ତୋ ?”

କାକ ବଲଲ, "ତା ଆର ଚିନି ନେ ? ଏଇ ତୋ ସାମନେଇ ସୋଜା ପଥ ଦେଖା ଯାଚ୍ଛେ ।"

ଶେୟ୍ଯାଲ ବଲଲ, "ଏ-ପଥ କତଦୂର ଗିୟେଛେ ?"

କାକ ବଲଲ, "ପଥ ଆବାର ଯାବେ କୋଥାୟ୍ ? ଯେଖାନକାର ପଥ ସେଖାନେଇ ଆଛେ । ପଥ କି ଆବାର ଏଦିକ-ଓଦିକ ଚଡ଼େ ବେଡ଼ାୟ୍ ? ନା, ଦାର୍ଜିଲିଙ୍ଗେ ହାଓୟା ଖେତେ ଯାୟ୍ ?"

ଶେୟ୍ଯାଲ ବଲଲ, "ତୁମି ଭାରି ବେୟାଦବ ହେ ! ବଲି, ସାକ୍ଷୀ ଦିତେ ଯେ ଏୟେଛ, ମୋକଦ୍ଦମାର କଥା କି ଜାନୋ ?"

କାକ ବଲଲ, "ଖୁବ ଯା ହୋକ ! ଏତକ୍ଷଣ ବସେ-ବସେ ହିସେବ କରଲ କେ ? ଯା କିଛୁ ଜାନତେ ଚାଓ ଆମାର କାଛେ ପାବେ । ଏଇ ତୋ, ପ୍ରଥମେଇ, ମାନ କାକେ ବଲେ ? ମାନ ମାନେ କଚୁରି । କଚୁରି ଚାରପ୍ରକାର– ହିଙ୍ଗେର କଚୁରି, ଖାସ୍ତା କଚୁରି, ନିମକି ଆର ଜିବେଗଜା । ଖେଲେ କି ହୟ୍ ? ଖେଲେ ଶେୟ୍ଯାଲଦେର ଗଲା କୁଟ୍‌କୁଟ୍ କରେ, କିନ୍ତୁ କାଗେଦେର କରେ ନା । ତାର ପର ଏକଜନ ସାକ୍ଷୀ ଛିଲ, ନଗଦ ମୂଲ୍ୟ ଚାର ଆନା, ସେ ଆସାମେ ଥାକତ, ତାର କାନେର ଚାମଡ଼ା ନୀଲ ହୟେ ଗେଲ– ତାକେ ବଲେ କାଳାଜ୍ୱର । ତାରପର ଏକଜନ ଲୋକ ଛିଲ ସେ ସକଲେର ନାମକରଣ କରତ – ଶେୟ୍ଯାଲକେ ବଲତ ତେଲଚୋର, କୁମିରକେ ବଲତ ଅଷ୍ଟାବକ୍ର, ପଁ୍ୟାଚାକେ ବଲତ ବିଭୀଷଣ–" ବଲତେଇ ବିଚାର ସଭାୟ୍ ଏକଟା ଭୟ୍ଯାନକ ଗୋଲମାଲ ବେଧେ ଗେଲ । କୁମିର ହଠାତ୍ ଖେପେ ଗିୟେ ଟପ୍ କରେ କୋଲାବ୍ୟାଙ୍ଗକେ ଖେୟେ ଫେଲଲ, ତାଇ ଦେଖେ ଛୁଁଚୋଟା କିଚ୍‌କିଚ୍ କିଚ୍ କିଚ୍ କରେ ଭୟ୍ଯାନକ ଚଁ୍ୟାଚାତେ ଲାଗଲ, ଶେୟ୍ଯାଲ ଏକଟା ଛାତା ଦିୟେ ଦୁସ୍ ଦୁସ୍ କରେ କାକ୍କେଶ୍ୱରକେ ତାଡ଼ାତେ ଲାଗଲ ।

ପଁ୍ୟାଚା ଗମ୍ଭୀର ହୟେ ବଲଲ, "ସବାଇ ଚୁପ କର, ଆମି ମୋକଦ୍ଦମାର ରାୟ୍ ଦେବ ।" ଏଇ ବଲେଇ କାନେ-କଲମ-ଦେଓୟା ଖରଗୋଶକେ ହୁକୁମ କରଲ, "ଯା ବଲଛି ଲିଖେ ନାଓ: ମାନହାନିର ମୋକଦ୍ଦମା, ଚବ୍ବିଶ ନମ୍ବର । ଫରିୟ୍ଯାଦୀ– ସଜାରୁ । ଅସାମୀ– ଦାଁଡ଼ାଓ । ଆସାମୀ କଇ ?" ତଖନ ସବାଇ ବଲଲ, "ଐ ଯା ! ଆସାମୀ ତୋ କେଉ ନେଇ ।" ତାଡ଼ାତାଡ଼ି ଭୁଲିୟେ-ଭାଲିୟେ ନେଡ଼ାକେ ଆସାମୀ ଦାଁଡ଼ କରାନୋ ହଲ । ନେଡ଼ାଟା ବୋକା, ସେ ଭାବଲ ଆସାମୀରାଓ

ବୁଝି ପୟ୍ସା ପାବେ, ତାଇ ସେ ଆପତ୍ତି କରଲ ନା ।

ହୁକୁମ ହଲ– ନେଡ଼ାର ତିନମାସ ଜେଲ ଆର ସାତଦିନେର ଫାଁସି । ଆମି ସବେ ଭାବଛି ଏରକମ ଅନ୍ୟାୟ୍ ବିଚାରେର ବିରୁଦ୍ଧେ ଆପତ୍ତି କରା ଉଚିତ, ଏମନ ସମୟ୍ ଛାଗଲଟା ହଠାତ୍ "ବ୍ୟା-କରଣ ଶିଂ" ବଲେ ପିଛନ ଥେକେ ତେଡ଼େ ଏସେ ଆମାୟ୍ ଏକ ଢୁଁ ମାରଲ, ତାର ପରେଇ ଆମାର କାନ କାମଡ଼େ ଦିଲ । ଅମନି ଚାରଦିକେ କିରକମ ସବ ଘୁଲିୟେ ଯେତେ ଲାଗଲ, ଛାଗଲଟାର ମୁଖଟା କ୍ରମେ ବଦଲିୟେ ଶେଷଟାୟ୍ ଠିକ ମେଜୋମାମାର ମତୋ ହୟେ ଗେଲ । ତଖନ ଠାଓର କରେ ଦେଖଲାମ, ମେଜୋମାମା ଆମାର କାନ ଧରେ ବଲଛେନ, "ବ୍ୟାକରଣ ଶିଖବାର ନାମ କରେ ବୁଝି ପଡ଼େ ପଡ଼େ ଘୁମୋନୋ ହଚ୍ଛେ ?"

ଆମି ତୋ ଅବାକ ! ପ୍ରଥମେ ଭାବଲାମ ବୁଝି ଏତକ୍ଷଣ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖଛିଲାମ । କିନ୍ତୁ, ତୋମରା ବଲଲେ ବିଶ୍ୱାସ କରବେ ନା, ଆମାର ରୁମାଲଟା ଖୁଁଜତେ ଗିୟେ ଦେଖି କୋଥାଓ ରୁମାଲ ନେଇ, ଆର ଏକଟା ବେଡ଼ାଲ ବେଡ଼ାର ଉପର ବସେ ବସେ ଗୋଁଫେ ତା ଦିଚ୍ଛିଲ, ହଠାତ୍ ଆମାୟ୍ ଦେଖତେ ପେୟେଇ ଖଚ୍‌ମଚ୍ କରେ ନେମେ ପାଲିୟେ ଗେଲ । ଆର ଠିକ ସେଇ ସମୟ୍ ବାଗାନେର ପିଛନ ଥେକେ ଏକଟା ଛାଗଲ ବ୍ୟା କରେ ଡେକେ ଉଠଲ ।

ଆମି ବଡ଼ୋମାମାର କାଛେ ଏ-ସବ କଥା ବଲେଛିଲାମ, କିନ୍ତୁ ବଡ଼ୋମାମା ବଲଲେନ, "ଯା, ଯା, କତଗୁଲୋ ବାଜେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖେ ତାଇ ନିୟେ ଗଳ୍ପ କରତେ ଏସେଛେ ।" ମାନୁଷେର ବୟ୍ସ ହଲେ ଏମନ ହୋଁତକା ହୟେ ଯାୟ୍, କିଛୁତେଇ କୋନୋ କଥା ବିଶ୍ୱାସ କରତେ ଚାୟ୍ ନା । ତୋମାଦେର କିନା ଏଖନୋ ବେଶି ବୟ୍ସ ହୟ୍ ନି, ତାଇ ତୋମାଦେର କାଛେ ଭରସା କରେ ଏ-ସବ କଥା ବଲଲାମ ।